

Oświata krakowska w roku szkolnym 2004/05

*Aktualizacja informacji statystycznych
zawartych w części I załącznika do uchwały Rady Miasta Krakowa Nr XL/365/04 z dnia 3 marca 2004 r.
w sprawie przyjęcia do wiadomości przez Radę Miasta wstępnej informacji o sytuacji w oświacie na terenie
Miasta Krakowa.*

Spis treści

Spis treści	2
Wstęp	4
I. Wychowanie przedszkolne	5
1. Definicja sektora	5
2. Stan sektora	5
1) Dane statystyczne	5
2) Baza	7
3) Personel	7
4) Stopień zaspokojenia potrzeb	8
5) Demografia i prognozy na przyszłość	8
6) Finanse	10
II. Szkoły podstawowe i gimnazja	11
1. Definicja sektora	11
2. Stan sektora	11
1) Dane statystyczne	11
2) Baza szkół	12
3) Personel	13
4) Stopień zaspokajania potrzeb	14
5) Demografia i prognozy na przyszłość	15
6) Finanse	16
III. Szkoły ponadgimnazjalne	18
1. Definicja sektora	18
2. Stan sektora	19
1) Dane statystyczne	19
2) Baza	21
3) Personel	21
4) Stopień zaspokojenia potrzeb	22
5) Kształcenie zawodowe w aspekcie rynku pracy	22
6) Demografia i prognozy na przyszłość	25
7) Finanse	26
IV. Placówki oświatowo-wychowawcze	28
1. Definicja sektora	28
2. Stan sektora	28
1) Dane statystyczne	28
2) Baza	29
3) Personel	29
4) Stopień zaspokojenia potrzeb	30
5) Demografia i prognozy na przyszłość	30
6) Finanse	30
V. Szkoły muzyczne	32
1. Definicja sektora	32
2. Stan sektora	32
1) Dane statystyczne	32
2) Baza	33
3) Personel	33
4) Finanse	34
VI. Kształcenie specjalne i integracyjne	35
1. Definicja sektora	35

2. Stan sektora.....	36
1) Dane statystyczne.....	36
2) Baza.....	39
3) Personel.....	39
4) Stopień zaspokojenia potrzeb.....	41
5) Demografia i prognozy na przyszłość.....	41
6) Finanse.....	41
VII. Poradnictwo psychologiczno-pedagogiczne.....	43
1. Definicja sektora.....	43
2. Stan sektora.....	44
1) Dane statystyczne.....	45
2) Baza.....	48
3) Personel.....	48
4) Personel.....	49
VIII. Obsługa finansowo-księgową szkół i placówek.....	49
1. Definicja sektora.....	49
2. Stan sektora.....	50
1) Dane statystyczne.....	50
2) Baza.....	51
3) Finanse.....	52

Wstęp.

Gmina miejska Kraków w roku szkolnym 2004/05, realizując zadania gminy i powiatu, prowadzi 543 różnego typu szkół i placówek oświatowych umiejscowionych w 360 jednostkach organizacyjnych.

Jako gmina prowadzi 112 przedszkola, 3 przedszkola specjalne, 100 szkół podstawowych, w tym 14 szkół integracyjnych lub prowadzących oddziały integracyjne oraz 59 gimnazjów, w tym 10 gimnazjów integracyjnych lub z oddziałami integracyjnymi, 3 gimnazja z oddziałami przysposabiającymi do pracy i 2 gimnazja dla dorosłych.

Jako powiat prowadzi 18 szkół podstawowych specjalnych, 18 gimnazjów specjalnych, 20 szkół ponadgimnazjalnych specjalnych (4 licea ogólnokształcące, 3 licea profilowane, 2 technika, 6 szkół zasadniczych zawodowych, 5 szkół zasadniczych zawodowych przysposabiających do pracy), 1 szkołę policealną specjalną, 106 szkół ponadgimnazjalnych dla młodzieży (36 liceów ogólnokształcących, 20 liceów profilowanych, 25 techników, 25 szkół zasadniczych zawodowych), 16 techników i szkół równorzędnych dla młodzieży na podbudowie szkoły zasadniczej, 14 szkół policealnych dla młodzieży, 40 szkół dla dorosłych (8 liceów ogólnokształcących i 32 szkół zawodowych), 3 szkoły muzyczne I stopnia oraz jedna ogólnokształcąca szkoła muzyczna, 5 międzyszkolnych ośrodków sportowych, 2 międzyszkolne baseny pływackie, 3 bursy, 8 poradni psychologiczno-pedagogicznych, 11 młodzieżowych domów kultury, schronisko młodzieżowe, centrum kształcenia ustawicznego oraz centrum kształcenia praktycznego.

Ponadto gmina prowadzi ewidencję szkół i placówek niepublicznych, wydaje osobom prawnym lub fizycznym zezwolenia na założenie publicznych szkół i przedszkoli oraz udziela dotacji dla tych szkół i placówek. W Krakowie, w roku szkolnym 2004/2005 funkcjonuje 397 (stan na 12.01.2005 r.) różnych typów szkół i placówek, z czego 236 jest dotowanych przez gminę miejską (55 przedszkoli, 25 szkół podstawowych, 24 gimnazja, 49 liceów ogólnokształcących, 11 szkół lub zespołów szkół zawodowych, 63 szkół policealnych i 9 placówek innego typu).

Do samorządowych szkół i przedszkoli w roku szkolnym 2004/05 uczęszcza 123 977 dzieci i młodzieży, natomiast do szkół i przedszkoli dotowanych przez gminę uczęszcza 19 604 uczniów. W sumie jest to 143 581 uczniów (148 595 w roku szk. 2002/03).

W roku szkolnym 2004/05 w szkołach samorządowych nauczyciele zatrudnieni są na 11 777,52 etatach (w roku szk. 2003/04 – 12 133,59 etatach), z tego 90,7 % (88,8 % w roku szk. 2003/04), to nauczyciele o najwyższych kwalifikacjach. Najwyższy stopień awansu zawodowego - nauczyciela dyplomowanego - posiada 32,8 % nauczycieli (25,6 % w poprzednim roku szkolnym). Na przestrzeni ostatnich 3 lat liczba nauczycieli dyplomowanych wzrosła o 18 %, a tych o najwyższym poziomie wykształcenia o 4 %.

Na utrzymanie całego systemu edukacji, razem z inwestycjami, miasto wydatkowało w roku 2003 kwotę 638 060 379 zł. W roku szkolnym 2004/05 w formie jednostki budżetowej finansowanych jest 246 jednostek organizacyjnych (w tym 3 zespoły ekonomiki oświaty), a 114 to zakłady budżetowe (w tym Ośrodek Kolonijny w Gołkowicach). Bezpośrednio z budżetu miasta otrzymują środki finansowe 92 jednostki, 4 międzyszkolne ośrodki sportowe za pośrednictwem Krakowskiego Szkolnego Ośrodka Sportowego, a 261 jednostek za pośrednictwem trzech zespołów ekonomiki oświaty.

I. Wychowanie przedszkolne.

1. Definicja sektora.

Wychowaniem przedszkolnym obejmuje się dzieci w wieku 3-6 lat, a szczególnie uzasadnionych przypadkach dzieci, które ukończyły 2,5 roku, uczęszczające do przedszkoli lub oddziałów przedszkolnych w szkołach podstawowych. Przedszkole realizuje podstawę programową wychowania przedszkolnego określoną przez ministra właściwego do spraw oświaty i wychowania. Uczęszczanie do przedszkoli nie jest obowiązkiem, lecz prawem każdego dziecka. Jedynie dzieci 6 letnie od roku szkolnego 2004/05 zostały objęte obowiązkowym rocznym przygotowaniem przedszkolnym.

Zakładanie i prowadzenie publicznych przedszkoli należy do zadań własnych gminy. Gmina wydaje również zezwolenia na założenie publicznego przedszkola prowadzonego przez osobę prawną lub fizyczną. Ponadto osoba prawna lub fizyczna może prowadzić niepubliczne przedszkole, po uzyskaniu wpisu do ewidencji prowadzonej przez gminę.

W tej części pominięto przedszkola specjalne, ponieważ wychowanie i kształcenie dzieci niepełnosprawnych umieszczono w rozdziale „Diagnoza sektorowa w obszarze kształcenia specjalnego i integracyjnego”.

2. Stan sektora.

1) Dane statystyczne.

W roku szkolnym 2003/2004 zostało zlikwidowanych 7 przedszkoli samorządowych, z których pięć zostało przekształconych w przedszkola niepubliczne. W związku z powyższym liczba przedszkoli samorządowych zmniejszyła się z 119 do 112.

W roku szkolnym 2004/05 do 161 przedszkoli i 83 oddziałów przedszkolnych w szkołach podstawowych uczęszczało 18 612 dzieci, w tym 14 175 (15 335 w roku szk. 2002/03) do przedszkoli samorządowych, a 1702 (1224 w roku szk. 2002/03) do oddziałów przedszkolnych w samorządowych szkołach podstawowych. Do przedszkoli prowadzonych przez osoby prawne lub fizyczne uczęszczało 2650 (1762 w roku szk. 2002/03) dzieci.

Analizując liczbę dzieci w przedszkolach samorządowych pod kątem ich wieku, można stwierdzić, że najliczniejszą grupę stanowią dzieci 6 letnie (32,5 %) i 5 letnie (27,7 %). Dzieci w wieku poniżej 3 lat i powyżej 6 lat stanowią 1,9 %. Do oddziałów przedszkolnych w samorządowych szkołach podstawowych uczęszczają przede wszystkim dzieci 6 letnie (86,1%) i 5 letnie (8,2%).

W przedszkolach samorządowych do 5 godzin dziennie przebywa w roku szkolnym 2004/05 (stan na 30 IX 2004 r.) 14,0 % dzieci (o 130 więcej niż dwa lata temu), natomiast w przedszkolach niepublicznych 7,5 %.

Liczba dzieci w przedszkolach w ciągu ostatnich lat zwiększyła się minimalnie przy spadku liczby dzieci w przedszkolach samorządowych oraz wzroście liczby dzieci w przedszkolach dotowanych. Średnia liczebność dzieci w oddziale w przedszkolach samorządowych wzrosła do 24,6, natomiast w przedszkolach dotowanych (prowadzonych przez osoby prawne lub fizyczne) wzrosła do 22,4. Wzrosła również średnia liczebność oddziałów przedszkolnych zlokalizowanych w samorządowych szkołach podstawowych do 22,9. Szczegółowe dane zawierają tabele WP-1, WP-2 i WP-3.

Tabela WP-1. Liczba przedszkoli oddziałów przedszkolnych i dzieci w roku szkolnym 2004/05.

Typ przedszkola	Liczba placówek	Liczba oddziałów	Liczba dzieci ogółem	W tym liczba dzieci urodzonych w latach 2001-98	Średnia liczebność oddziału
Przedszkola samorządowe	112	588	14 450	14 175	24,6
Przedszkola dotowane publiczne	13	39	1 026	1 019	26,3
Przedszkola dotowane niepubliczne*)	36	95	1 714	1 631	18,0
Oddziały przedszkolne przy samorząd. szkołach podst.	58	76	1 742	1 702	22,9
Oddziały przedszkolne przy szkołach podst. dotowanych	7	7	87	85	12,4
Razem	226	846	19 019	18 612	22,5

Opracowanie własne Wydziału Edukacji UMK (sporządzone na podstawie sprawozdania statystycznego przedszkola i oddziału przedszkolnego przy szkole podstawowej wg stanu w dniu 30 IX 2004 r.).

*)w liczbie przedszkoli nie uwzględniono placówek, które są wpisane do ewidencji ale nie mają dzieci.

Tabela WP-2. Liczba dzieci w przedszkolach i oddziałach przedszkolnych w szkołach podstawowych według roku urodzenia w roku szkolnym 2004/05.

Typ placówki	Ogółem ur. w latach 2001-98	Z tego urodzeni w roku 2001	Z tego urodzeni w roku 2000	Z tego urodzeni w roku 1999	Z tego urodzeni w roku 1998	Czas pobytu dzieci do 5 godzin
	Dzieci:	3-letnie	4-letnie	5-letnie	6-letnie	
Przedszkola samorządowe	14 175	2 648	3 618	3 921	3 988	2 023
Przedszkola dotowane publiczne	1 019	192	254	301	272	16
Przedszkola dotowane niepubliczne	1 631	456	489	445	241	191
Oddziały przedszkolne przy szkołach samorządowych	1 702	32	64	140	1 466	0
Oddziały przedszkolne przy szkołach dotowanych	85	0	1	6	78	0
Razem	18 612	3 328	4 426	4 813	6 045	2 230
%	100	17,9	23,8	25,9	32,5	12,0

Opracowanie własne Wydziału Edukacji UMK (stan na 30 IX 2004 r.)

Tabela WP-3. Liczba dzieci, oddziałów i średnia liczebność oddziałów w przedszkolach samorządowych i dotowanych w latach 2002-2004.

	Liczba dzieci			Liczba oddziałów			Średnia liczebność oddziału		
	rok szk. 02/03	rok szk. 03/04	rok szk. 04/05	rok szk. 02/03	rok szk. 03/04	rok szk. 04/05	rok szk. 02/03	rok szk. 03/04	rok szk. 04/05
1	2	3	4	7	8	9	10	11	12
Przedszkola samorządowe	15 335	14 999	14 450	634	620	588	24,2	24,2	24,6
Przedszkola dotowane	1 762	1 963	3 006	82	97	134	21,5	20,2	22,4
Razem	17 097	16 962	17 165	716	717	763	23,9	23,7	22,5

Opracowanie własne Wydziału Edukacji UMK

2) Baza.

Samorządowe przedszkola i ich oddziały mają swoją siedzibę w 114 budynkach i w 15 lokalach. Właścicielem 102 budynków oraz 8 lokali jest gmina Kraków, 2 budynki mają stan własnościowy nieuregulowany (P. nr 121 – ul. Stachiewicza 21 i P. nr 139 – ul. Bema 21), natomiast 10 budynków i 7 lokali jest własnością prywatną. Przedszkola nr nr 98, 99, 101, 102 i oddziały Przedszkoli nr 57, 67 i 112 zlokalizowane są w budynkach gminnych administrowanych przez inne podmioty, za które płacą czynsz. W 2004 roku zostało przekształconych 5 przedszkoli – P. nr 27, P. nr 30, P. nr 85, P. nr 106, P. nr 128. oraz zlikwidowano P. nr 68 i P. nr 103. Budynek P. nr 68 został przekazany ZSS nr 14, a lokal, w którym mieściło się P. nr 103, oddano ZBK.

Z kotłowni węglowych ogrzewane są 4 budynki (P nr 23, P nr 49, P nr 58 i P nr 133), jeden budynek posiada piece węglowe (P. nr 67), pięć ogrzewanych jest elektrycznie (P nr 1, 62, 139, oddziały P nr 10, 92), a pozostałe ogrzewane są z kotłowni gazowych lub z miejskiej sieci ciepłowniczej.

Na prace remontowe w roku 2003 wydatkowano z budżetu gminy 3 156 292 zł, dodatkowo z innych źródeł placówki pozyskały na ten cel 21 000 zł.

3) Personel.

W przedszkolach zatrudnia się nauczycieli posiadających kwalifikacje w zakresie wychowania przedszkolnego oraz pracowników administracji i obsługi. W zależności od czasu pracy w przedszkolach samorządowych zatrudnia się ok. 2 etatów nauczyciela oraz od 2,25 do 2,5 etatów pracowników administracji i obsługi - w zależności od wielkości przedszkola - na jeden oddział.

W roku 2004 nauczyciele wychowania przedszkolnego zatrudnieni byli na 1389,97 etatach (stan na 10 IX 2004 r.). Najwięcej z nich posiadało stopień nauczyciela mianowanego (900,43 etatów). Szczegółowe dane zawiera tabela WP-4. Liczba nauczycieli dyplomowanych wzrosła o 5,4 %.

Tabela WP-4. Liczba etatów nauczycieli wg stopni awansu zawodowego.

OGÓŁEM	STAŻYSTA		KONTRAKTOWY		MIANOWANY		DYPLOMOWNY	
1 389,97	42,10	3,03%	187,70	13,50%	900,43	64,78%	259,74	18,69%

Opracowanie własne Wydziału Edukacji UMK (sprawozdanie EN-3 z 2004 r.)

W tabeli WP-5 przedstawiono dane dotyczące kwalifikacji nauczycieli zatrudnionych w roku szkolnym 2004/2005 w przeliczeniu na etaty. Jedynie 67,1 % nauczycieli posiada najwyższy poziom wykształcenia, ale jest to o 6,2 % więcej niż w ubiegłym roku szkolnym. W porównaniu do innych typów szkół lub placówek, w przedszkolach i oddziałach zerowych zatrudnionych jest najmniej nauczycieli o najwyższych kwalifikacjach i najwięcej nauczycieli o najniższych kwalifikacjach (po ukończeniu szkoły średniej). Jednak liczba nauczycieli o najniższym poziomie wykształcenia wyraźnie spadła.

W roku 2006, ze względu na upływ terminu umożliwiającego przejście na emeryturę po przepracowaniu 30 lat, należy spodziewać się odejścia dużej grupy nauczycieli (warunek ten może spełnić ok. 20 % zatrudnionych obecnie nauczycieli).

Tabeli WP-5. Liczba nauczycieli zatrudnionych w samorządowych przedszkolach i oddziałach przedszkolnych w samorządowych szkołach podstawowych w roku szkolnym 2004/2005 w przeliczeniu na etaty według poziomu kwalifikacji.

Rodzaj kwalifikacji/Typ placówki	Typ zatrudnienia	Oddziały zerowe w przedszkolach i w szkołach podstawowych	Przedszkola (bez oddz. zerowych)	Razem	%
Stopień naukowy dr lub dr hab., tytuł zawodowy mgr z przygotowaniem zawodowym	Pełnozatrudnieni	321	562	883	67%
	Niepełnozatrudnieni	19,58	30,32	49,9	
Tytuł zawodowy mgr bez przyg. pedagogicznego, licencjat (inżynier) z przyg. pedagogicznym	Pełnozatrudnieni	54	86	140	10%
	Niepełnozatrudnieni	2,7	0,9	3,6	
Tytuł zawodowy licencjat (inżynier) bez przyg. pedagogicznym, dyplom kolegium nauczycielskiego	Pełnozatrudnieni	92	157	249	19%
	Niepełnozatrudnieni	7,52	4,7	12,22	
Pozostałe kwalifikacje	Pełnozatrudnieni	14	32	46	4%
	Niepełnozatrudnieni	4,54	1,71	6,25	
Razem	Pełnozatrudnieni	481	837	1318	100
Razem	Niepełnozatrudnieni	34,34	37,63	71,97	
RAZEM		515,3	874,6	1389,97	100

Opracowanie własne Wydziału Edukacji UMK (sprawozdanie statystyczne EN-3 z września 2004 r.)

Pracownicy administracji i obsługi zatrudnieni byli w przedszkolach na 1 392,57 etatach (o 86,7 etatów mniej niż w roku ubiegłym)(stan na sierpień 2004 r. wg sprawozdania EN-3).

4) Stopień zaspokojenia potrzeb.

Sieć przedszkoli w roku szkolnym 2004/05 umożliwiła prawie wszystkim zainteresowanym rodzicom objęcie ich dzieci wychowaniem przedszkolnym. Pewne problemy związane z przyjęciem dzieci pojawiły się w przedszkolach w Podgórzu, ale zostały doraźnie rozwiązane. Podczas rekrutacji na rok szkolny 2004/05 najwięcej nieprzyjętych dzieci było w: Przedszkolu nr 5 - ul. Zachodnia 6a – dzielnica VIII, Przedszkolu nr 6 - ul. Bujaka 17 – dzielnica XI i Przedszkolu nr 10 - ul. Strąkowa 7 – dzielnica IX i ul. Twardowskiego 90 – dzielnica VIII. Z tego względu planuje się rozbudowę Przedszkoli nr 23 (ul. Skotnicka 86), nr 135 (ul. Stępnia 1) i nr 10 (ul. Strąkowa 7) oraz adaptację pomieszczeń w budynku Gimnazjum nr 28 (ul. Bujaka 15) na potrzeby Przedszkola nr 6.

W okresie przerwy wakacyjnej na terenie Krakowa otwartych jest 10 przedszkoli dyżurnych, które zaspokajają potrzeby środowiska.

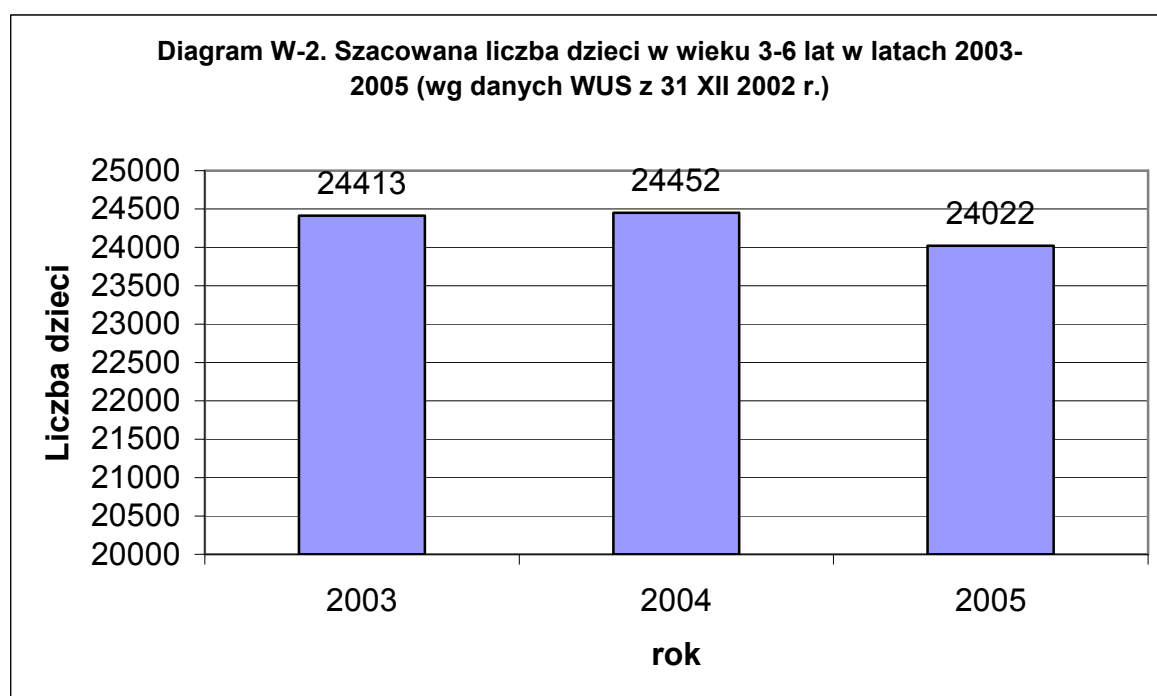
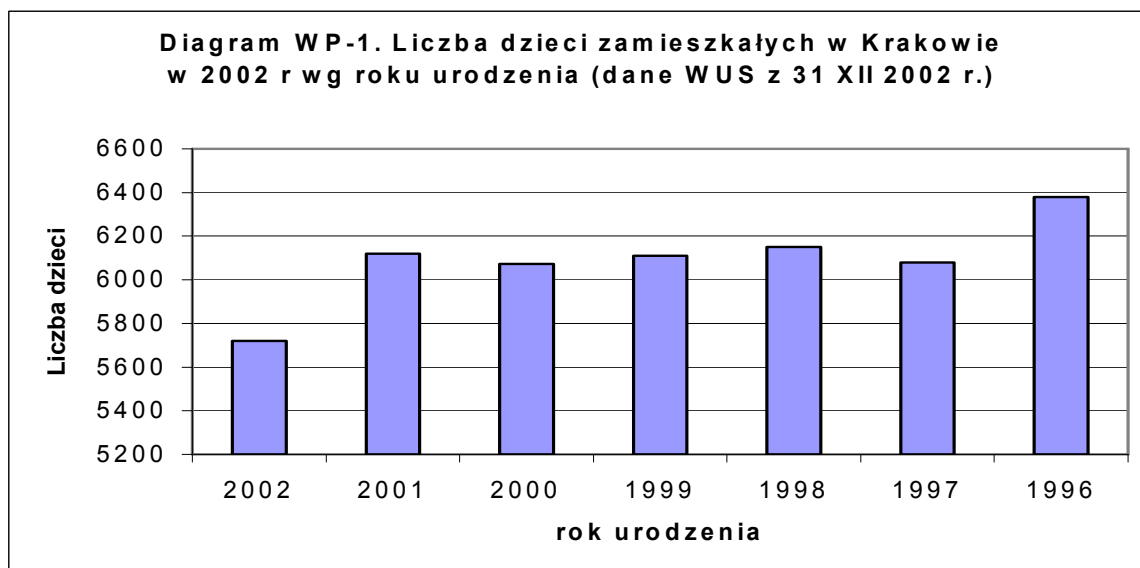
Wszystkie dzieci przedszkolne objęte są specjalistyczną opieką psychologiczno-pedagogiczną i logopedyczną przez Samorządowy Ośrodek Pomocy Psychologiczno-Pedagogicznej oraz Ośrodek Wczesnej Pomocy Psychologicznej.

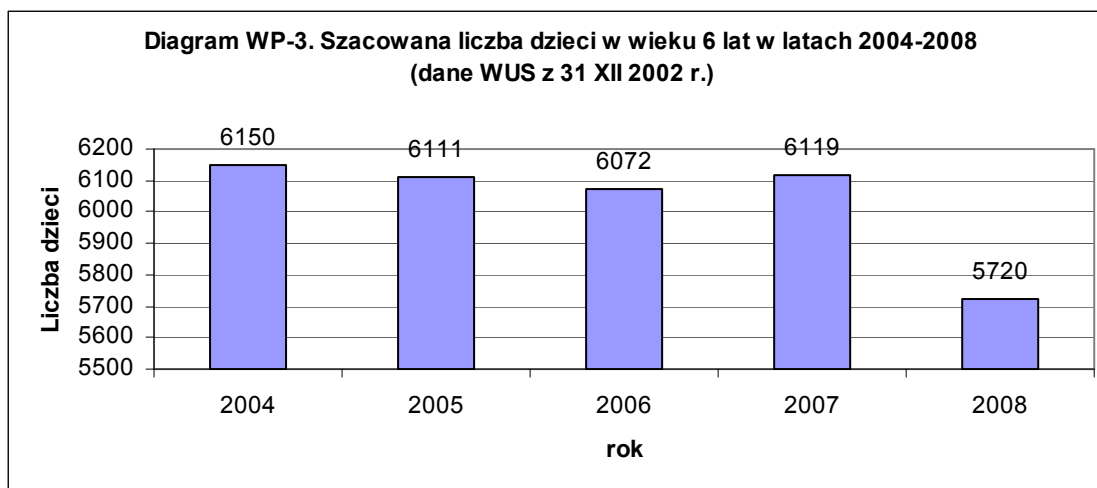
5) Demografia i prognozy na przyszłość.

Według danych Urzędu Statystycznego, w roku 2002, urodziło się mniej dzieci niż rok wcześniej. Rocznik 1998 (dzieci sześćioletnie) rozpoczął 1 września 2004 r. roczne przygotowanie przedszkolne, natomiast rocznik 2001 (dzieci trzyletnie) został objęty opieką przedszkolną. Różnica w liczebności pomiędzy rocznikiem 1998 a rocznikiem 2001 wynosi 360. Dane dotyczące liczby dzieci według roku urodzenia przedstawia diagram WP-1.

Prognoza demograficzna na najbliższe lata (diagram WP-2) pokazuje, że liczba dzieci w wieku 3-6 lat w roku 2005 spadnie o ok. 400 w stosunku do roku 2004. Natomiast liczba dzieci 6 letnich (diagram WP-3) do roku 2007 powinna utrzymywać się na poziomie ok. 6100. Dopiero w roku 2008 może spaść poniżej 5800.

6) Finanse.

Analizując dane zawarte w tabeli WP-6, można stwierdzić, że w roku 2003 wydatki na prowadzenie przedszkoli samorządowych wzrosły o 4,9 % w stosunku do roku 2002, przy 5,4 % wzroście wszystkich wydatków na edukację w Krakowie w tym samym okresie. Ponadto w stosunku do roku 2002 nastąpił wzrost o 3,9 % dotacji do przedszkoli prowadzonych przez osoby prawne lub fizyczne.

Miesięczny wydatek z budżetu gminy na jedno dziecko w przedszkolu publicznym w roku 2003 wyniósł 413,6 zł.

Tabela WP-6. Wydatki na przedszkola na tle wydatków ogółem na oświatę i wychowanie, edukacyjną opiekę wychowawczą oraz całkowitych wydatków budżetu Miasta Krakowa w latach 2002 i 2003.

Lp	Rodzaj wydatków	2002	2003
1	Dotacja dla przedszkoli samorządowych	67 537 830	70 474 600
2	Oddziały przedszkolne w szkołach podstawowych samorządowych	1 438 400	1 739 432
3	Razem (poz. 1+2)	68 976 230	72 214 032
4	Wydatki pozostałe (remonty, odszkodowania, zasiłki na zagospodarowanie, odprawy pośmiertne, badania lekarskie, koszty obsługi ZEO)	4 918 312	5 360 280
5	Wydatki bieżące przedszkoli samorządowych ogółem	73 894 542	77 574 312
6	Dotacja do przedszkoli prywatnych	7 534 157	7 826 892
7	Razem wydatki bieżące (poz. 5+6)	81 428 699	85 401 204
8	Wydatki majątkowe	1 421 919	153 289
9	Przedszkola – wydatki ogółem (łącznie z zakupami inwestycyjnymi i inwestycjami)	82 850 618	85 554 493
10	Wydatki na oświatę i wychowanie – ogółem	605 407 111	638 060 379
11	% (poz.9/poz.10)	13,69	13,41
12	Wydatki Budżet Miasta – ogółem	1 605 084 078	1 596 002 576

Opracowanie własne Wydziału Edukacji UMK na podstawie sprawozdań z wykonania budżetu miasta

Wszystkie wydatki na prowadzenie przedszkoli w roku 2003 stanowiły 13,4 % wydatków na edukację w Krakowie, czyli mniej o 0,3 % niż w roku 2002.

II. Szkoły podstawowe i gimnazja.

1. Definicja sektora.

W szkołach podstawowych i gimnazjach realizowany jest obowiązek szkolny. Rozpoczyna się on z początkiem roku szkolnego w tym roku kalendarzowym, w którym dziecko kończy 7 lat, a trwa do ukończenia gimnazjum, nie dłużej jednak niż do 18 roku życia. W przypadkach szczególnych naukę w szkole może rozpocząć dziecko 6 letnie lub 8 letnie. Obowiązek szkolny spełnia się przez uczęszczanie do szkół publicznych lub niepublicznych. Na wniosek rodziców, dyrektor szkoły może zezwolić na spełnianie obowiązku szkolnego poza szkołą.

Zakładanie i prowadzenie publicznych szkół podstawowych i gimnazjów należy do zadań własnych gminy miejskiej Kraków. Gmina wydaje również zezwolenia na założenie publicznych szkół prowadzonych przez osobę prawną lub fizyczną. Osoba prawna lub fizyczna może prowadzić niepubliczne szkoły podstawowe i gimnazja po uzyskaniu wpisu do ewidencji prowadzonej przez gminę.

Sieć publicznych szkół podstawowych i gimnazjów prowadzonych przez gminę oraz granice obwodów publicznych szkół podstawowych i gimnazjów ustala Rada Miasta Krakowa. Sieć publicznych szkół powinna być zorganizowana w sposób umożliwiający wszystkim dzieciom spełnianie obowiązku szkolnego, z uwzględnieniem zasady, iż droga dziecka z domu do szkoły nie może przekraczać:

- 1) 3 km - w przypadku uczniów klas I-IV szkół podstawowych,
- 2) 4 km - w przypadku uczniów klas V i VI szkół podstawowych oraz uczniów gimnazjów.

Jeżeli droga dziecka z domu do szkoły, w której obwodzie dziecko mieszka, przekracza odległości wymienione wyżej, obowiązkiem gminy jest zapewnienie bezpłatnego transportu i opieki w czasie przewozu lub zwrot kosztów przejazdu środkami komunikacji publicznej.

W tej części pominięto szkoły podstawowe specjalne i gimnazja specjalne, ponieważ wychowanie i kształcenie dzieci niepełnosprawnych umieszczono w rozdziale „Kształcenie specjalne i integracyjne”.

2. Stan sektora.

1) Dane statystyczne.

W roku szkolnym 2004/05 w 125 szkołach podstawowych uczy się 39 477 uczniów, w tym w 100 szkołach samorządowych – 36 497 (92,5 %), natomiast w 82 gimnazjach jest 24 367 uczniów, w tym w 59 placówkach samorządowych – 22 347 (91,7 %). Dane szczegółowe zawiera tabela OS-1.

Tabela OS-1. Liczba szkół, oddziałów i uczniów w roku szkolnym 2004/05 w Krakowie.

Szkoły podstawowe	Liczba placówek	Liczba oddziałów	Liczba uczniów	Średnia liczba uczniów w oddziale
Szkoły podstawowe samorządowe*)	100	1555	36 497	23,47
Szkoły podstawowe dotowane publiczne	8	71	1 700	23,94
Szkoły podstawowe dotowane niepubliczne	17	95	1 280	13,47
RAZEM	125	1721	39 477	22,94
Gimnazja samorządowe**)	59	840	22 347	26,60
Gimnazja dotowane publiczne	5	45	1 210	26,89
Gimnazja dotowane niepubliczne	19	64	810	12,66
RAZEM	82	949	24 367	25,68

Opracowanie własne Wydziału Edukacji UMK

*) uwzględniono szkoły podstawowe: samodzielne oraz wchodzące w skład zespołów szkół ogólnokształcących, nie uwzględniono Ogólnokształcącej Szkoły Muzycznej mieszczącej się przy ul. Basztowej,

***) w tym gimnazja dla dorosłych (6 oddziałów i 138 uczniów), 2 gimnazja nie mają uczniów.

Tabela OS-2. Liczba uczniów, oddziałów i średnia liczebność oddziału w szkołach podstawowych i gimnazjach w latach szkolnych 2002/03 do 2004/05.

Typy szkół	Liczba uczniów			Liczba oddziałów			Średnia liczebność oddziału		
	2002/03	2003/04	2004/05	2002/03	2003/04	2004/05	2002/03	2003/04	2004/05
<i>1</i>	<i>2</i>	<i>3</i>	<i>4</i>	<i>5</i>	<i>6</i>	<i>7</i>	<i>8</i>	<i>9</i>	<i>10</i>
Szkoły podstawowe samorządowe*)	40816	39054	36497	1722	1657	1555	23,70	23,57	23,47
Szkoły podstawowe dotowane	2247	2247	2980	127	127	166	17,69	17,69	17,95
RAZEM	43063	41301	39477	1849	1784	1721	23,29	23,15	22,94
Gimnazja samorządowe **)	23907	23107	22 347	896	871	840	26,68	26,53	26,60
Gimnazja dotowane	1884	1961	2020	102	108	109	18,47	18,16	18,53
RAZEM	25791	25068	24367	998	979	949	25,84	25,61	25,68

Opracowanie własne Wydziału Edukacji UMK

*)bez Ogólnokształcącej Szkoły Muzycznej

***) w tym gimnazja dla dorosłych

Jak pokazuje tabela OS-2 w latach 2002/03 - 2004/05 w samorządowych szkołach podstawowych nastąpił spadek uczniów o 4319 (ok. 11 %), a w szkołach dotowanych nastąpił wzrost o 733 uczniów (ok. 32,6 %). W tym samym czasie likwidacji uległo 30 szkół. W samorządowych gimnazjach wystąpił spadek uczniów o 1560 (ok. 9,5 %), a w gimnazjach dotowanych wzrost o 136 uczniów (ok. 7 %). Średnia liczebność oddziału w samorządowych szkołach podstawowych w ciągu dwóch ostatnich lat szkolnych utrzymuje się na poziomie 23,5 uczniów, natomiast w gimnazjach średnia ta wynosi 26,6.

2) Baza szkół.

Szkoły podstawowe i gimnazja prowadzone przez gminę mieszczą się w 140 budynkach. Własnością miasta jest 127 budynków, 6 budynków ma stan nieuregulowany, natomiast 7 budynków jest własnością skarbu państwa lub prywatną.

Wśród 140 budynków 46 jest ogrzewanych przez własne kotłownie, w tym: 42 to kotłownie gazowe, 2 elektryczne, 1 węglowa i 1 olejowa.

Sali gimnastycznej nie posiada Szkoła Podstawowa nr 147 (3-klasowa szkoła przy ul. Zbydniwickiej 1), 9 szkół posiada jedynie salę gimnastyczną o powierzchni mniejszej niż 100 m² (tzw. salę zastępczą).

W roku 2003 na remonty szkół podstawowych wydano z budżetu Miasta kwotę 3 144 279 zł, a ze środków pozabudżetowych kwotę 622 960 zł. W szkołach podstawowych i gimnazjach funkcjonujących w ramach zespołów szkół ogólnokształcących wydatkowano na remonty kwotę 2 525 430 zł z budżetu Miasta i 858 835 zł z innych źródeł. Na remonty 6 samodzielnych gimnazjów przeznaczono kwotę 275 992 zł z budżetu Miasta i 14 284 zł z innych źródeł.

3) Personel.

Szczegółowe dane dotyczące kwalifikacji i stopni awansu zawodowego nauczycieli zawierają tabele: OS-3, OS-4 i OS-5.

Tabela OS-3. Liczba nauczycieli w przeliczeniu na etaty w szkołach podstawowych i gimnazjach w roku 2004 według stopni awansu zawodowego.

Typ szkoły/stopień awansu	ogółem	stażysta	kontraktowy	mianowany	dyplomowany	
					liczba etatów	%
Szkoły Podstawowe	3193,63	154,13	512,66	1533,37	993,47	31,1%
Gimnazja	1 925,09	91,26	334,20	789,02	710,61	36,9%
RAZEM	5118,72	245,39	846,86	2322,39	1704,08	33,3%

Opracowanie własne Wydziału Edukacji UMK (na podstawie sprawozdań statystycznych EN-3 z września 2004 r.)

Tabela OS-4. Liczba nauczycieli w przeliczeniu na etaty w szkołach podstawowych w roku 2004 według poziomu kwalifikacji.

Rodzaj kwalifikacji/Typ placówki	Typ zatrudnienia	Szkoły podstawowe	Szkoły podst. z oddziałami integracyjnymi	Szkoły podst. sportowe lub z oddz. sport.	Razem	%
Stopień naukowy dr lub dr hab., tytuł zawodowy mgr z przygotowaniem zawodowym	Pełnozatrud.	1827	636	143	2606	93,4%
	Niepełnozatrud.	291,39	66,77	18,32	376,48	
Tytuł zawodowy mgr bez przyg. pedagogicznego, licencjat (inżynier) z przyg. pedagogicznym	Pełnozatrud.	61	12	8	81	3,3%
	Niepełnozatrud.	19,78	4,41	1,1	25,29	
Tytuł zawodowy licencjat (inżynier) bez przyg. pedagogicznym, dyplom kolegium nauczycielskiego	Pełnozatrud.	47	10	4	61	2,2%
	Niepełnozatrud.	6,63	1,38	0,72	8,73	
Pozostałe kwalifikacje	Pełnozatrud.	22	6	2	30	1,1%
	Niepełnozatrud.	3,81	1,32	0	5,13	
Razem	Pełnozatrud.	1957	664	157	2778	87,0%
Razem	Niepełnozatrud.	321,61	73,88	20,14	415,63	13,0%
	RAZEM	2278,61	737,88	177,14	3193,63	100

Opracowanie własne Wydziału Edukacji UMK (na podstawie sprawozdań statystycznych EN-3 z września 2004 r.)

Tabela OS-5. Liczba nauczycieli w przeliczeniu na etaty w gimnazjach w roku 2004 według poziomu kwalifikacji.

Rodzaj kwalifikacji/Typ placówki	Typ zatrudnienia	Gimnazja	Gimnazja z oddziałami integracyjnymi	Gimnazja sportowe lub mistrzostwa sportowego	Razem	%
Stopień naukowy dr lub dr hab., tytuł zawodowy mgr z przygotowaniem zawodowym	Pełnozatrud.	1115	354	81	1550	95,0%
	Niepełnozatrud.	218,85	44,83	14,62	278,3	
Tytuł zawodowy mgr bez przyg. pedagogicznego, licencjat (inżynier) z przyg. pedagogicznym	Pełnozatrud.	54	13	4	71	4,4%
	Niepełnozatrud.	11,06	2,29	0,22	13,57	
Tytuł zawodowy licencjat (inżynier) bez przyg. pedagogicznym, dyplom kolegium nauczycielskiego	Pełnozatrud.	6	1	1	8	0,5%
	Niepełnozatrud.	1,22	0	0	1,22	
Pozostałe kwalifikacje	Pełnozatrud.	1	1	1	3	0,2%
	Niepełnozatrud.	0	0	0	0	
Razem	Pełnozatrud.	1176	369	87	1632	84,8%
Razem	Niepełnozatrud.	231,13	47,12	14,84	293,09	15,2%
	RAZEM	1407,13	416,12	101,84	1925,09	100

Opracowanie własne Wydziału Edukacji UMK (na podstawie sprawozdań statystycznych EN-3 z września 2004 r.)

W szkołach podstawowych i gimnazjach zatrudnieni są nauczyciele o najwyższych kwalifikacjach, odpowiednio 93,4 % (92,1 % w roku ubiegłym) i 95 % (54,2 % w roku ubiegłym) ogółu zatrudnionych. Jedynie 1,1 % (1,5 % w roku ubiegłym) w szkołach podstawowych i 0,2 % (0,4 % w roku ubiegłym) w gimnazjach, to nauczyciele o najniższych kwalifikacjach. W szkołach podstawowych zatrudnia się nauczycieli na 3193,63 etatach (3346,07 ub. rok), z czego 31,1 % to nauczyciele dyplomowani, a w gimnazjach na 1 925,09 etatach (2007,07 ub. rok), z czego 36,9 % dyplomowanych. W stosunku do roku ubiegłego wzrosła liczba nauczycieli dyplomowanych – o 7,8 % w szkołach podstawowych i o 10,3 % w gimnazjach.

W szkołach zatrudnia się pracowników administracji i obsługi. W roku 2004 w szkołach podstawowych i gimnazjach jest 1542,26 etatów (1581,24 w roku ubiegłym), z czego w szkołach podstawowych – 1095,22, a w gimnazjach – 447,24 (dane według stanu na sierpień 2004 na podstawie sprawozdania EN-3).

4) Stopień zaspokajania potrzeb.

Sieć szkół podstawowych i gimnazjów zaspakaja potrzeby w zakresie spełniania obowiązku szkolnego.

Wszystkie dzieci są objęte pomocą psychologiczno-pedagogiczną, której udzielają zatrudnieni w szkołach pedagodzy bądź psycholodzy (w liczbie od 0,5 do 1,5 etatu na jedną szkołę) oraz 4 rejonowe i 3 specjalistyczne poradnie psychologiczno-pedagogiczne. Szczególną wagę poświęca się uczniom z różnego typu deficytami. Dla nich organizowane są klasy integracyjne. Dla uczniów, którzy nie mogą uczęszczać do szkoły organizuje się nauczanie indywidualne.

W każdej szkole zorganizowana jest biblioteka szkolna (zatrudnienie nauczycieli bibliotekarzy wynosi od 0,5 do 1,5 etatu). Uczniowie mogą korzystać ze szkolnych obiadów. Stołówki szkolne funkcjonują w 69 szkołach podstawowych, 25 gimnazjach i 19 zespołach szkół.

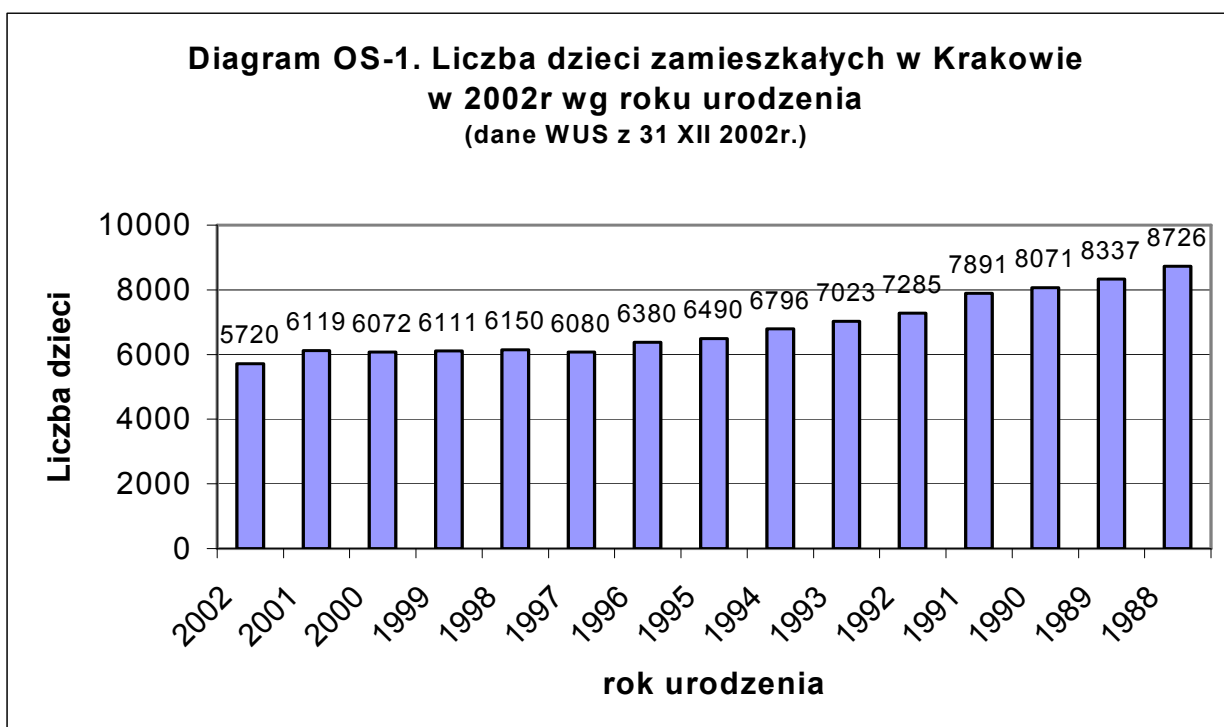
Młodzież w wieku od 15 do lat 18, która nie rokuje nadziei na ukończenie gimnazjum w normalnym cyklu, ma możliwość kształcenia się w oddziałach przysposabiających do pracy w dwóch gimnazjach powstałych przy szkołach zawodowych.

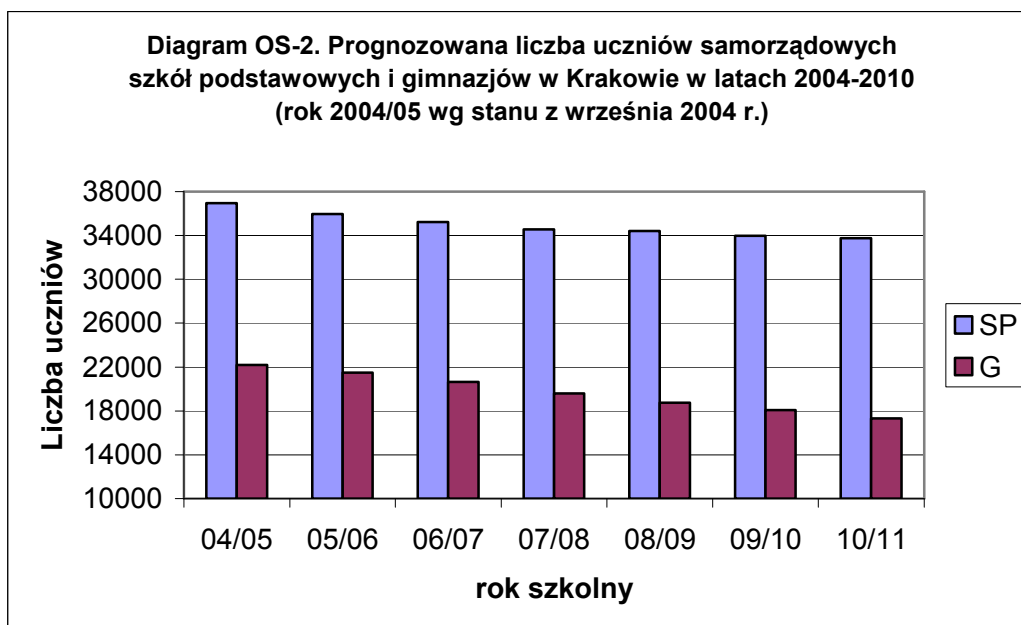
5) Demografia i prognozy na przyszłość.

Diagram OS-1 (opracowany na podstawie danych WUS z 31 grudnia 2002 r.), ilustruje dane dotyczące liczby dzieci i młodzieży zamieszkałej w Krakowie w roku 2002 uszeregowanych według roku urodzenia. Rocznik 1988 jest w roku szkolnym 2004/05 w klasie I szkoły ponadgimnazjalnej, natomiast rocznik 1997 rozpoczął naukę w klasie I szkoły podstawowej. Między tymi rocznikami występuje różnica w liczbie dzieci i młodzieży równa 2646 (spadek o 30,3 %).

Na diagramie OS-2 przedstawiono symulację liczby uczniów w samorządowych szkołach podstawowych i gimnazjach w latach 2005-2010 opierając się na danych statystycznych WUS z 31 grudnia 2002 r. opisujących liczbę dzieci zamieszkałych w Krakowie według wieku oraz na liczbie uczniów w poszczególnych klasach szkoły podstawowej i gimnazjum w roku szkolnym 2003/04, zakładając 100 % promocję uczniów.

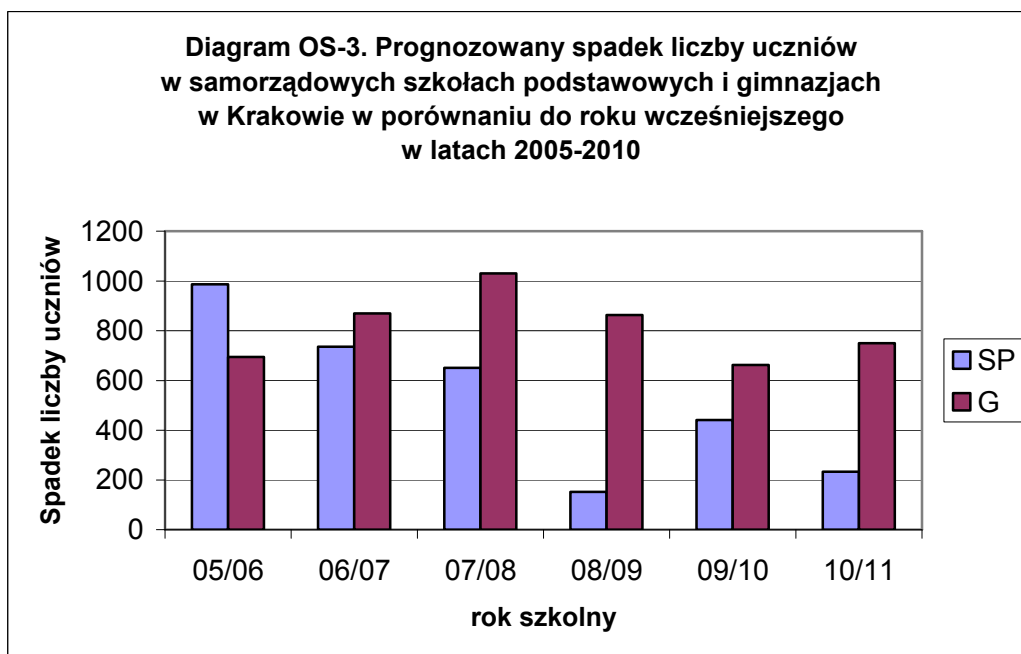
Szacuje się, że w latach 2004-2010 liczba uczniów samorządowych szkół podstawowych zmaleje o ok. 3200 uczniów (8,7 %), średniorocznie 1,3 %, a w gimnazjach o ok. 4800 (21,9 %), średniorocznie 3,6 %. Szkoły podstawowe największy spadek liczby uczniów (2562 w roku szkolnym 2004/05) mają już za sobą.

Na diagramie OS-3 przedstawiono symulację spadku liczby uczniów w samorządowych szkołach podstawowych i gimnazjach w stosunku do roku wcześniejszego. W szkołach podstawowych największy spadek zaznaczy się między latami szkolnymi 2004/05 i 2005/06 (prognozowany spadek o ok. 990 uczniów) oraz 2005/06 i 2006/07 (ok. 740 uczniów).

W gimnazjach największy spadek zaznaczy się między latami szkolnymi 2006/07 i 2007/08 (ok. 1000 uczniów). W roku szkolnym 2004/05 spadek liczby uczniów w gimnazjach samorządowych, na podstawie sprawozdania statystycznego z września 2004 r., w porównaniu do roku poprzedniego wynosi 769 uczniów.

6) Finanse.

Publiczne szkoły podstawowe i gimnazja prowadzone przez osoby prawne lub fizyczne otrzymują z budżetu miasta dotację w wysokości średniego wydatku na jednego ucznia w szkołach prowadzonych przez gminę. W roku 2003 wydatkowano na jednego ucznia

w szkole podstawowej kwotę 338,89 zł miesięcznie (156,8 % kwoty subwencji), a w gimnazjum 296,73 zł (131 % kwoty subwencji).

Natomiast szkoły podstawowe i gimnazja niepubliczne otrzymują dotację wysokości kwoty na ucznia otrzymywanej przez gminę w ramach subwencji oświatowej. W roku 2003 kwota ta wynosiła 216,9 zł miesięcznie na ucznia szkoły podstawowej i gimnazjum.

Tabela poniżej zawiera dane dotyczące wydatków na prowadzenie i dotowanie szkół podstawowych i gimnazjów na tle wydatków na edukację oraz wszystkich wydatków budżetowych Krakowa.

Na realizację obowiązku szkolnego i wszystkich zadań z tym związanych w roku 2003 Kraków wydatkował przeszło 267 mln. zł, co stanowi 43,08 % wszystkich wydatków na edukację z budżetu Miasta. Wydatki te wzrosły w stosunku do roku 2002 o ok. 7 %. Przy czym wydatki bieżące w samorządowych szkołach podstawowych w roku 2003 zmalały o przeszło 1 mln zł w porównaniu do roku poprzedniego.

Tabela OS-6. Wydatki na prowadzenie i dotowanie szkół podstawowych i gimnazjów w latach 2002 i 2003.

Lp.	Rodzaj wydatków	2002 r.	2003r.
1	Świetlice szkolne	7 622 465	7 987 168
2	Szkoły podstawowe - wydatki bieżące (bez remontów, kosztów obsługi ZEO i pozostałych wydatków rozliczanych w ZEO)	148 334 888	147 268 693
3	Gimnazja - wydatki bieżące (bez remontów, kosztów obsługi ZEO i pozostałych wydatków rozliczanych w ZEO)	73 483 851	79 405 159
4	Szkoły podstawowe i gimnazja samorządowe - wydatki bieżące ogółem	233 502 064	249 222 033
5	Dotacje dla szkół podstawowych prowadzonych przez osoby prawne lub fizyczne	6 066 334	6 958 098
6	Dotacje dla gimnazjów prowadzonych przez osoby prawne lub fizyczne	3 659 500	5 818 400
7	Razem (poz.4+5+6)	243 227 898	261 988 531
8	Szkoły i gimnazja - wydatki ogółem (łącznie z zakupami inwestycyjnymi i inwestycjami)	249 810 671	267 347 695
9	Wydatki na oświatę, wychowanie i edukacyjną opiekę wychowawczą – ogółem	605 407 111	638 060 379
10	% (poz.8/poz.9)	41,3	41,90
11	Wydatki Budżetu Miasta - ogółem	1 605 084 078	1 596 576

Opracowanie własne Wydziału Edukacji UMK na podstawie sprawozdań z wykonania budżetu miasta

III. Szkoły ponadgimnazjalne.

1. Definicja sektora.

Kształceniem ponadgimnazjalnym obejmuje się uczniów w wieku od 16 lat w górę, którzy ukończyli gimnazjum. Uczniowie ci do ukończenia 18 roku życia objęci są obowiązkiem nauki.

Szkoły ponadgimnazjalne dzielą się na:

a) zasadnicze szkoły zawodowe o okresie nauczania nie krótszym niż 2 lata i nie dłuższym niż 3 lata, których ukończenie umożliwia uzyskanie dyplomu potwierdzającego kwalifikacje zawodowe po zdaniu egzaminu, a także dalsze kształcenie w dwuletnich uzupełniających liceach ogólnokształcących oraz trzyletnich technikach uzupełniających,

b) trzyletnie licea ogólnokształcące, których ukończenie umożliwia uzyskanie świadectwa dojrzałości po zdaniu egzaminu maturalnego,

c) trzyletnie licea profilowane kształcące w profilach kształcenia ogólnozawodowego, których ukończenie umożliwia uzyskanie świadectwa dojrzałości po zdaniu egzaminu maturalnego,

d) czteroletnie technika, których ukończenie umożliwia uzyskanie dyplomu potwierdzającego kwalifikacje zawodowe po zdaniu egzaminu, a także umożliwiające uzyskanie świadectwa dojrzałości po zdaniu egzaminu maturalnego,

e) dwuletnie uzupełniające licea ogólnokształcące dla absolwentów zasadniczych szkół zawodowych, których ukończenie umożliwia uzyskanie świadectwa dojrzałości po zdaniu egzaminu maturalnego,

f) trzyletnie technika uzupełniające dla absolwentów zasadniczych szkół zawodowych, których ukończenie umożliwia uzyskanie świadectwa dojrzałości po zdaniu egzaminu maturalnego, a także uzyskanie dyplomu potwierdzającego kwalifikacje zawodowe po zdaniu egzaminu,

g) szkoły policealne o okresie nauczania nie dłuższym niż 2,5 roku, których ukończenie umożliwia osobom posiadającym wykształcenie średnie uzyskanie dyplomu potwierdzającego kwalifikacje zawodowe po zdaniu egzaminu.

Wszystkie wymienione typy szkół ponadgimnazjalnych dzielą się na szkoły dla młodzieży, w których lekcje odbywają się przez wszystkie dni tygodnia, szkoły dla dorosłych wieczorowe, w których zajęcia odbywają się w wybrane dni każdego tygodnia w godzinach popołudniowych i wieczornych oraz szkoły dla dorosłych zaoczne, w których konsultacje dla słuchaczy odbywają się w wybrane 2-3 dni tygodnia, najczęściej co dwa tygodnie, a promocję na wyższy semestr otrzymuje się po zdaniu, określonych w planie nauczania, egzaminów.

Szkoły ponadgimnazjalne realizują programy nauczania uwzględniające podstawę programową kształcenia ogólnego, w przypadku liceum profilowanego – również podstawę programową kształcenia w profilach kształcenia ogólnozawodowego, a w przypadku szkół prowadzących kształcenie zawodowe – również podstawę programową kształcenia w danym zawodzie. Podstawy programowe określone są przez ministra właściwego do spraw oświaty i wychowania.

W tym obszarze edukacji funkcjonuje prowadzone przez miasto Centrum Kształcenia Praktycznego, w którym uczniowie szkół zawodowych odbywają zajęcia praktyczne przygotowując się do wykonywania określonego zawodu.

Kształcenie ustawiczne jest organizowane i prowadzone w szkołach dla dorosłych, placówkach kształcenia ustawicznego, placówkach kształcenia praktycznego, ośrodkach dokształcania i doskonalenia zawodowego. Kształcenie ustawiczne może być prowadzone jako stacjonarne, zaoczne i na odległość. W Krakowie placówką wiodącą w zakresie kształcenia ustawicznego jest Centrum Kształcenia Ustawicznego prowadzone przez gminę.

Zakładanie i prowadzenie publicznych szkół ponadgimnazjalnych oraz placówek kształcenia praktycznego i ustawicznego należy do zadań własnych gminy miejskiej Kraków. Gmina wydaje również zezwolenia na założenie publicznej szkoły ponadgimnazjalnej lub placówki prowadzonej przez osobę prawną lub fizyczną. Ponadto osoba prawna lub fizyczna może prowadzić niepubliczne szkoły lub placówki po uzyskaniu wpisu do ewidencji prowadzonej przez gminę.

2. Stan sektora.

1) Dane statystyczne.

W roku szkolnym 2004/2005 w szkołach prowadzonych przez gminę zapewniono uczniom miejsca w 36 liceach ogólnokształcących dla młodzieży (20.288 uczniów), w 126 szkołach zawodowych dla młodzieży (18.083 uczniów) oraz w 8 liceach ogólnokształcących dla dorosłych (1366 słuchaczy) i 50 szkołach zawodowych dla dorosłych (4.994 słuchaczy). Do wszystkich typów samorządowych szkół ponadgimnazjalnych uczęszcza w roku szkolnym 2004/05 przeszło 44 tys. uczniów i słuchaczy. Wszystkie typy szkół zawodowych zlokalizowane są w 27 zespołach szkół zawodowych i w Centrum Kształcenia Ustawicznego.

Analizując zainteresowanie uczniów poszczególnymi rodzajami szkół, należy stwierdzić, że najliczniejszą grupę stanowią uczniowie liceów ogólnokształcących, a następnie techników. Najmniej uczniów uczęszcza do liceów profilowanych.

Spadek liczby uczniów w szkołach dla młodzieży jest związany z niżem demograficznym wkraczającym do szkół ponadgimnazjalnych i brakiem naboru do klas I w roku szkolnym 2001/02 spowodowanym wprowadzeniem od 1999 roku 3-letniego gimnazjum. Większy spadek liczby uczniów występuje w szkołach zawodowych niż w liceach ogólnokształcących. Wynika to z preferencji absolwentów gimnazjów, którzy częściej wybierają do kontynuacji nauki liceum ogólnokształcące niż szkołę zawodową. Pokazują to wyraźnie wyniki rekrutacji do szkół ponadgimnazjalnych zamieszczone na diagramie PG-1.

Średnia liczebność oddziałów w liceach ogólnokształcących jest o 3 uczniów większa niż w szkołach zawodowych. W liceach ogólnokształcących średnia liczebność oddziału zbliża się do 32 uczniów natomiast w szkołach zawodowych wynosi ok.29 uczniów. Średnia liczebność oddziałów w szkołach dla dorosłych spadła w ostatnim roku o prawie 3 uczniów i wynosi niespełna 29 osób.

Tabela PG-1. Liczba samorządowych szkół ponadgimnazjalnych w latach 2002-2004.

Typy szkół	2002/03	2004/05
Licea ogólnokształcące dla młodzieży	36	36
Szkoły ponadgimnazjalne dla młodzieży	108	106
Licea ogólnokształcące dla dorosłych	8	8
Szkoły zawodowe dla dorosłych (w tym szkoły dla młodzieży na podbudowie szkoły zasadniczej i liceum)	70	62
Razem	222	212

Opracowanie własne Wydziału Edukacji UMK

Tabela PG-2. Szkoły samorządowe - liczba uczniów, oddziałów oraz średnia liczebności oddziałów w latach 2002-2004

Typy szkół	Liczba uczniów			Liczba oddziałów			Średnia liczebność oddziału		
	2002/03	2003/04	2004/05	2002/03	2003/04	2004/05	2002/03	2003/04	2004/05
1	2	3	4						
Liceum ogólnokształcące dla młodzieży	20 916	20 628	20 288	660	653	636	31,69	31,59	31,90
Szkoły zawodowe dla młodzieży	18 965	18 615	18 083	667	644	625	28,43	28,91	28,93
Razem szkoły dla młodzieży	39 881	39 243	38 371	1 327	1 297	1 261	30,05	30,26	30,43
Liceum ogólnokształcące dla dorosłych	1 646	1 572	1 366	50	49	40	32,92	32,08	34,15
Szkoły zawodowe dla dorosłych	5 836	5 908	4 994	182	186	155	32,07	31,76	32,22
Razem szkoły dla dorosłych	7 482	7 480	5 630	232	235	195	32,25	31,83	28,87
RAZEM	47 363	46 723	44 001	1 559	1 532	1 456	30,38	30,50	30,22

Opracowanie własne Wydziału Edukacji UMK

Do szkół krakowskich uczęszcza ok. 25 % uczniów zamieszkałych poza Krakowem. Uczniowie ci mogą korzystać z bazy 12 internatów i 3 burs dysponujących 2.144 miejscami. W roku szkolnym 2004/05 zakwaterowanych jest 1.799 osób, w tym 1.703 to uczniowie różnych typów szkół. Sieć internatów i burs samorządowych uzupełniona jest przez dotowane przez miasto 3 internaty i 2 bursy prowadzone przez osoby prawne.

W Krakowie bardzo silnie rozwinięta jest sieć szkół ponadgimnazjalnych prowadzonych przez osoby prawne lub fizyczne i dotowanych przez miasto. Liczba tych szkół w latach 2002-2004 wzrosła o 52, ze 102 w roku szkolnym 2002/03 do 154 w roku szkolnym 2004/05, natomiast liczba słuchaczy, po spadku w roku szkolnym 2003/04, zwiększyła się w tym okresie o 2.709 (tabela PG-3).

Tabela PG-3. Szkoły dotowane - liczba szkół i uczniów w latach 2002-2004.

l.p.	Wyszczególnienie	Liczba szkół			Liczba uczniów		
		2002/03	2003/04	2004/05	2002/03	2003/04	2004/05
1	Szkoły zawodowe dla młodzieży	8	28	28	1 744	1 763	1 767
2	Licea ogólnokształcące dla młodzieży	14	19	18	1 409	1 419	1 480
	Razem młodzieżowe	22	47	46	3 153	3 182	3 247
3	Licea ogólnokształcące dla dorosłych	18	16	20	1 521	1 892	2 371
4	Szkoły zawodowe dla dorosłych	62	73	88	4 932	5 535	6 697
	Razem dla dorosłych	80	89	108	6 453	5 535	9 068
	Razem	102	136	154	9 606	8 717	12 315

Opracowanie własne Wydziału Edukacji UMK

2) Baza.

Samorządowe szkoły ponadgimnazjalne (licea ogólnokształcące i szkoły zawodowe) mają swoją siedzibę w 64 budynkach i w jednym lokalu. Właścicielem 57 budynków jest gmina, 5 budynków ma stan własności nieuregulowany, natomiast 2 budynki i lokal są własnością innych podmiotów. W 2004 r. pozyskano od PKP budynek Zespołu Szkół Nr 1 przy ul. Ułanów 3. Budynki warsztatów Zespołu Szkół Poligraficzno-Księgarskich i Zespołu Szkół Zawodowych Polskiego Górnictwa Naftowego i Gazownictwa zostały zwrócone właścicielom.

Jedenaście budynków ogrzewanych jest z kotłowni gazowych, jeden z kotłowni olejowej, a jeden posiada ogrzewanie elektryczne.

Na prace remontowe w liceach ogólnokształcących i w szkołach zawodowych w roku 2003 wydatkowano z budżetu gminy 1.348.741 zł, dodatkowo z innych źródeł szkoły pozyskały 1.990.582 zł.

3) Personel.

W roku 2004 nauczyciele zatrudnieni byli na 3.132,76 etatach (3.181,43 w roku ubiegłym). Najwięcej z nich posiadało stopień nauczyciela mianowanego (1.257,21 etatów – 40,0 %) i dyplomowanego (1.231,24 etatów – 39,0 %). Nauczyciele o najwyższych kwalifikacjach stanowią 94 % (92,5 % w ub. roku) ogółu zatrudnionych, a nauczyciele o najniższych kwalifikacjach, to 1,6 % (1,8 % w roku ubiegłym). Liczba nauczycieli dyplomowanych wzrosła o 6,1 %.

Tabela PG-4. Liczba nauczycieli w przeliczeniu na etaty pedagogiczne wg stopni awansu zawodowego.

Stopień awansu zawodowego		stażysta	kontraktowy	mianowany	dyplomowany	razem
Poziom wykształcenia						
Stopień naukowy dr lub dr hab., tytuł zawodowy mgr z przygotowaniem pedagogicznym	1a	52	323	954	1105	2434
	2b	59,56	136,99	203,76	108,96	509,27
Tytuł zawodowy mgr bez przygotowania pedagogicznego, tytuł zawodowy licencjata (inż.) z przygotowaniem pedagogicznym	3a	8	23	33	12	76
	4b	7,42	4,47	5,44	1,28	18,61
Tytuł zawodowy licencjata (inż.) bez przygotowania pedagogicznego, dyplom kolegium nauczycielskiego, nauczycielskiego kolegium języków obcych	5a	3	0	30	4	37
	6b	1,57	0	4,6	0	6,17
Pozostałe kwalifikacje	7a	9	9	23	0	41
	8b	5,04	1,5	3,41	0	9,95
Razem pełnozatrudnieni	a	72	355	1040	1121	2588
Razem niepełnozatrudnieni	b	73,59	143,72	217,21	110,24	544,76
RAZEM		145,59	498,72	1257,21	1231,24	3132,76

Opracowanie własne Wydziału Edukacji UMK (sprawozdanie statystyczne EN-3 z września 2004 r.)

Pracownicy administracji i obsługi zatrudnieni byli na 698,68 etatach (stan na sierpień 2004 r. wg EN-3).

Tabela PG-4a. Liczba nauczycieli zatrudnionych w internatach i bursach w przeliczeniu na etaty pedagogiczne wg stopni awansu zawodowego i poziomu wykształcenia.

Stopień awansu zawodowego		stażysta	kontraktowy	mianowany	dyplomowany	razem
Poziom wykształcenia						
Stopień naukowy dr lub dr hab., tytuł zawodowy mgr z przygotowaniem pedagogicznym	1a	0	11	39	28	78
	2b	0	3,6	6,87	2,3	12,77
Tytuł zawodowy mgr bez przygotowania pedagogicznego, tytuł zawodowy licencjata (inż.) z przygotowaniem pedagogicznym	3a	1	0	4	0	5
	4b	0	0	0	0	0
Tytuł zawodowy licencjata (inż.) bez przygotowania pedagogicznego, dyplom kolegium nauczycielskiego, nauczycielskiego kolegium języków obcych	5a	1	0	0	0	1
	6b	0	0	0	0	0
Pozostałe kwalifikacje	7a	0	0	0	0	0
	8b	0,5	0			0,5
Razem pełnozatrudnieni	a	2	11	43	28	84
Razem niepełnozatrudnieni	b	0,5	3,6	6,67	2,3	13,07
RAZEM		2,5	14,6	49,87	30,3	97,27

Opracowanie własne Wydziału Edukacji UMK (sprawozdanie statystyczne EN-3 z września 2004 r.)

Pracownicy pedagogiczni w bursach i internatach są zatrudnieni na 97,27 etatach (120,85 w roku ubiegłym), natomiast pracownicy administracji i obsługi na 105,43 etatach (stan na sierpień 2004 r. wg EN-3)(rok ubiegły – 127,83).

4) Stopień zaspokojenia potrzeb.

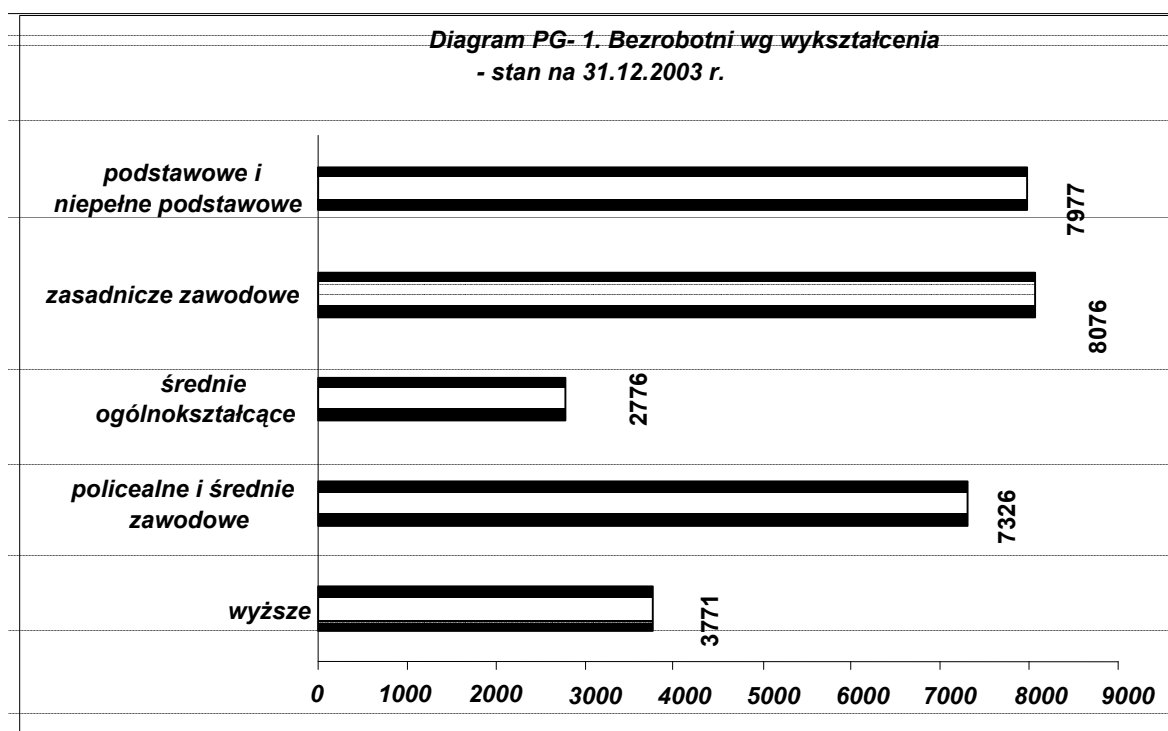
Sieć szkół ponadgimnazjalnych w Krakowie umożliwia kształcenie młodzieży i dorosłych w różnych typach szkół i w różnych kierunkach kształcenia zawodowego, zapewniając różnorodne ścieżki osiągania wykształcenia średniego oraz kwalifikacji zawodowych, a także możliwość kształcenia ustawicznego. Wszystkie typy samorządowych szkół zawodowych zlokalizowane są w 27 zespołach szkół zawodowych, które oferują szeroką gamę kierunków kształcenia zawodowego na różnych poziomach i w różnych zawodach.

Uczniowie zamieszkali poza Krakowem w odległości uniemożliwiającej im codzienny dojazd do szkoły, mają możliwość zamieszkania w internatach lub bursach.

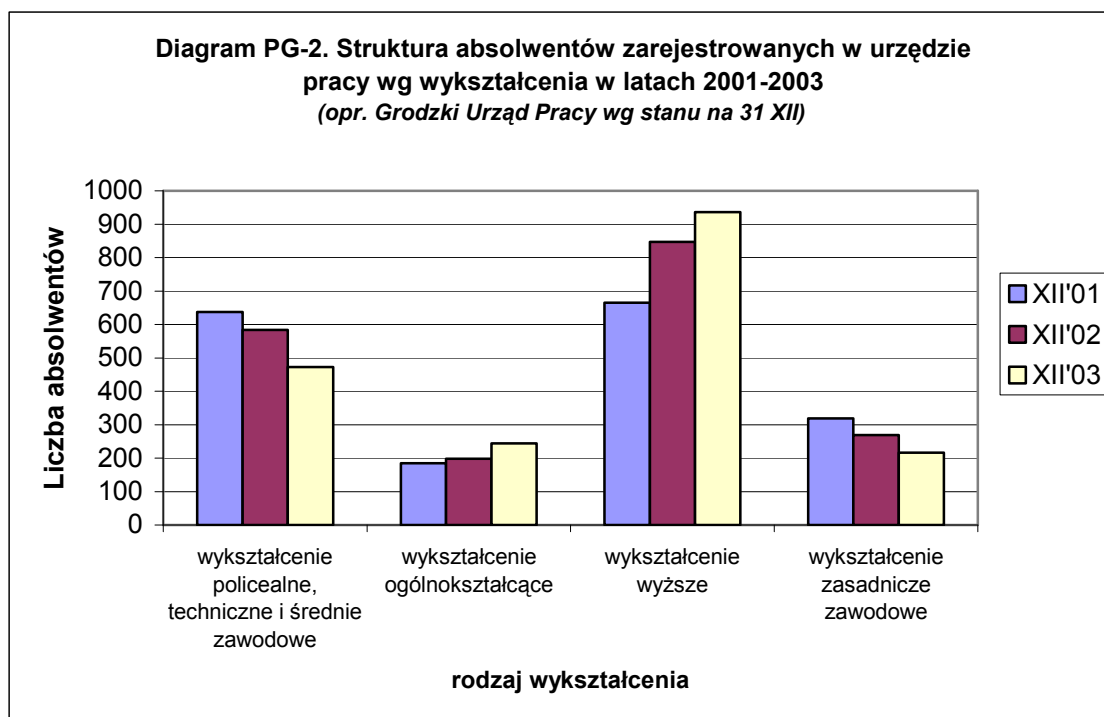
5) Kształcenie zawodowe w aspekcie rynku pracy.

Rynek pracy jest zjawiskiem dynamicznym. Zapotrzebowanie na różnego rodzaju grupy zawodowe oraz na ich ilość jest zmienne w czasie i uzależnione od różnorodnych czynników, m.in. strategii gospodarczej państwa, zjawisk makroekonomicznych oddziałujących na gospodarkę kraju, a tym samym stymulujących popyt na pracę, czynników demograficznych i kulturowych (w tym edukacja), rozwoju technologicznego bezpośrednio wpływającego na strukturę zatrudnienia.

Według danych statystycznych, którymi dysponuje Grodzki Urząd Pracy, najwięcej bezrobotnych pod koniec 2003 roku zarejestrowanych było w grupie osób z wykształceniem zasadniczym zawodowym (8076 osób) oraz podstawowym i niepełnym podstawowym (7977) a najmniej – z wykształceniem średnim ogólnokształcącym (2776) i wykształceniem wyższym (12,6 %) (Diagram PG-1.).

Przedstawiona struktura w zasadzie nie uległa większym zmianom na przestrzeni ostatnich lat. Wraz ze wzrostem stopy bezrobocia zwiększa się skala w jakiej przedstawiona struktura występuje.

Odmienne przedstawia się struktura bezrobotnych absolwentów zarejestrowanych w tym samym okresie w GUP (stan na 31.12.2003 roku). Najwięcej zarejestrowanych bezrobotnych absolwentów było w grupie osób z wykształceniem wyższym (50,1%), natomiast po liceum ogólnokształcącym było 13,1%, a z zasadniczym zawodowym (11,6%). Strukturę zarejestrowanych bezrobotnych absolwentów wg poziomu wykształcenia obrazuje diagram PG-2.

Porównując stan z końca 2003 roku i końca 2001 roku, zauważalny jest dalszy wzrost bezrobotnych absolwentów z wykształceniem wyższym. Wyniósł on 13,3%. Związane jest to zarówno ze specyfiką Krakowa jako dużego ośrodka akademickiego, jak i brakiem odpowiedniej ilości ofert pracy dla osób kończących wyższe uczelnie. Zmniejszył się natomiast o 10% stopień bezrobocia w grupie absolwentów z wykształceniem policealnym i średnim technicznym a o 6,1% w grupie absolwentów z wykształceniem zawodowym. Liczba bezrobotnych absolwentów z wykształceniem ogólnokształcącym wg stanu na 31.12.2003 roku zwiększyła się w tym samym czasie o 3%.

Przytoczone w tabeli PG-5 dane obrazują stan bezrobocia z podziałem na poziom wykształcenia z uwzględnieniem liczby bezrobotnych kobiet.

Tabela PG-5. Bezrobotni absolwenci wg wykształcenia - stan na dzień 31 XII każdego roku.

Wyszczególnienie		XII'01	udział%	XII'02	udział%	XII'03	udział%
Absolwenci	o	1806	100,0%	1898	100,0%	1869	100,0%
	k	1090	100,0%	1153	100,0%	1104	100,0%
wykształcenie wyższe	o	665	36,8%	847	44,6%	936	50,1%
	k	418	38,3%	513	44,5%	604	54,7%
wykształcenie policealne, techniczne i średnie zawodowe	o	637	35,3%	584	30,8%	473	25,3%
	k	403	37,0%	368	31,9%	253	22,9%
wykształcenie ogólnokształcące	o	185	10,2%	198	10,4%	244	13,1%
	k	148	13,6%	157	13,6%	169	15,3%
wykształcenie zasadnicze zawodowe	o	319	17,7%	269	14,2%	216	11,6%
	k	121	11,1%	115	10,0%	78	7,1%

Opracowanie Grodzkiego Urzędu Pracy

Z analizy rynku ofert pracy wynika, że w 2003 roku najwięcej ofert krakowski rynek pracy zarejestrował w następujących sektorach:

- handel i naprawy, działalność produkcyjna,
- budownictwo,
- obsługa nieruchomości, wynajem, nauka i usługi związane z prowadzeniem działalności gospodarczej.

Jednocześnie można zauważyć, że sektory te stanowią również największe źródło bezrobocia, co świadczy o dużej rotacji kadr. Pozorna nieprawidłowość, tj. zbieżność podaży wolnych miejsc pracy z liczbą bezrobotnych pozostającą w ewidencji Urzędu, wynika ze zwiększających się wymagań kwalifikacyjnych pracodawców w związku z nowo wprowadzanymi przepisami ustawowymi oraz dalszą mechanizacją i komputeryzacją pracy w tych sektorach.

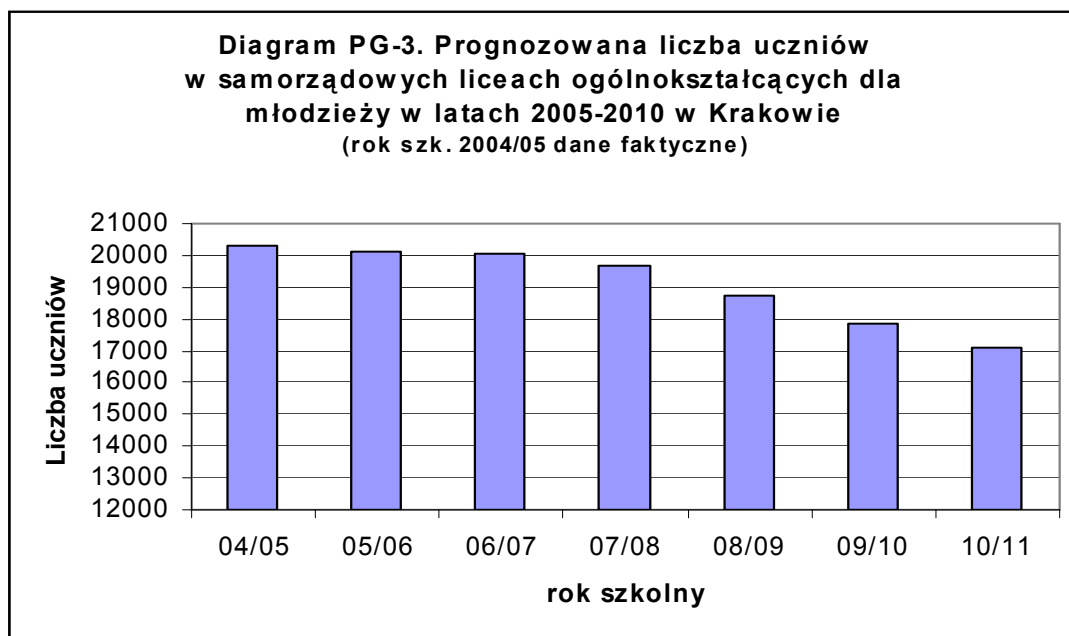

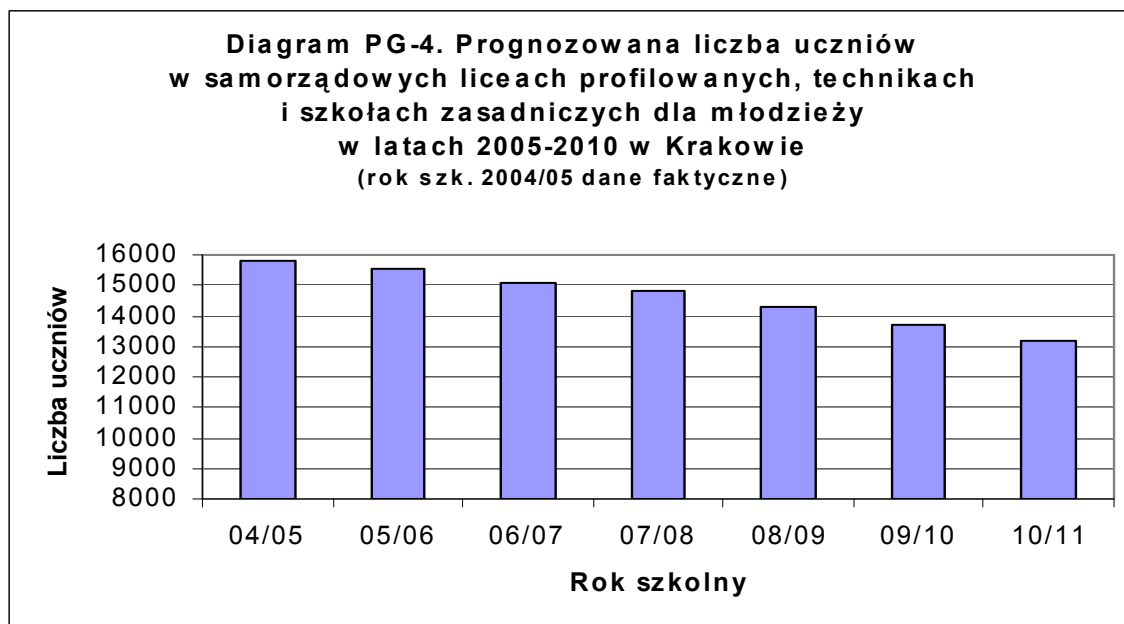
6) Demografia i prognozy na przyszłość.

Na diagramach PG-3 i PG-4 poniżej przedstawiono prognozę liczby uczniów w szkołach ponadgimnazjalnych w latach 2005-2010 (dane dotyczące roku 2004/05 pokazują faktyczny stan z początku roku szkolnego). Symulacje wykonano na podstawie danych statystycznych otrzymanych z WUS według stanu z 31 XII 2002 r. oraz liczby uczniów w roku szkolnym 2003/04 w szkołach podstawowych, gimnazjach i szkołach ponadgimnazjalnych zakładając 100 % promocję do klas wyższych. Ponadto przyjęto następujące założenia:

- 25 % uczniów pochodzi spoza Krakowa
- naukę w liceum ogólnokształcącym kontynuuje 60 % absolwentów gimnazjum,
- naukę w liceum profilowanym kontynuuje 9 % absolwentów gimnazjum,
- naukę w technikum kontynuuje 21 % absolwentów gimnazjum,
- naukę w szkole zasadniczej kontynuuje 10 % absolwentów gimnazjum,

Zgodnie z prognozą liczba uczniów we wszystkich szkołach ponadgimnazjalnych dla młodzieży w latach 2004-2010 zmaleje od 36 078 do ok. 30 200, w liceach ogólnokształcących ok. 3200, a w pozostałych typach szkół o ok. 2600. W roku 2004 opuścił licea ogólnokształcące ostatni rocznik po 8-letniej szkole podstawowej z wyżu demograficznego lat osiemdziesiątych. Podobna sytuacja będzie mieć miejsce w technikum, gdzie ostatni rocznik „starej szkoły” opuści technikum w roku 2005.

7) Finanse.

Szkoły ponadgimnazjalne prowadzone przez gminę miejską Kraków są jednostkami budżetowymi otrzymującymi środki finansowe z budżetu gminy zgodnie z planem finansowym ustalonym na dany rok.

Szkoły ponadgimnazjalne publiczne prowadzone przez osoby prawne lub fizyczne otrzymują z budżetu gminy dotację w wysokości 100 % wydatków na jednego ucznia w szkole gminnej danego typu.

Szkoły ponadgimnazjalne niepubliczne o uprawnieniach szkół publicznych, w których realizowany jest obowiązek szkolny lub obowiązek nauki otrzymują dotację zgodnie z art. 90 ust. 2a ustawy o systemie oświaty – w wysokości kwoty przewidzianej na jednego ucznia danego typu i rodzaju szkoły w części oświatowej subwencji ogólnej otrzymywanej przez gminę. Pozostałe szkoły niepubliczne o uprawnieniach szkół publicznych otrzymują na każdego ucznia dotację w wysokości 50 % wydatków bieżących ponoszonych w szkołach publicznych tego samego typu i rodzaju prowadzonych przez gminę.

W roku 2003 na utrzymanie szkół ponadgimnazjalnych przeznaczono z budżetu Krakowa kwotę 153.864.879 zł, z czego przeszło 13 mln zł stanowiła dotacja do wszystkich szkół ponadgimnazjalnych publicznych i niepublicznych prowadzonych przez osoby prawne lub fizyczne. Dane szczegółowe zawiera tabela PG-7.

Miesięczny wydatek w złotych z budżetu gminy średnio na jednego ucznia w roku 2003 w szkołach publicznych wyniósł odpowiednio: licea ogólnokształcące - 261,72, technika i szkoły równorzędne dzienne - 275,68, zasadnicze szkoły zawodowe - 268,60, szkoły policealne dzienne - 227,77.

Tabela PG-7. Wydatki na szkoły ponadgimnazjalne na tle wydatków na oświatę i wychowanie ogółem w latach 2002-2003.

Lp.	Rodzaj wydatków	2002 r.	2003 r.
1	Szkoły ponadgimnazjalne - wydatki bieżące	131.545.867	140 430 065
2	Dotacje dla szkół ponadgimnazjalnych prowadzonych przez osoby prawne lub fizyczne	11.094.585	13 434 814
3	Razem	142.640.452	153 864 879
4	Szkoły ponadgimnazjalne - wydatki ogółem (łącznie z zakupami inwestycyjnymi i inwestycjami)	143.646.952	154 010 045
5	Wydatki na oświatę, wychowanie i edukacyjną opiekę wychowawczą – ogółem	605.407.111	638 060 379
6	% (poz.4/5)	23,7	24,1
7	Bursy i internaty - wydatki bieżące	8.407.947	8 954 940
8	Dotacje dla burs i internatów prowadzonych przez osoby prawne lub fizyczne	1.144.700	794 400
9	Razem	9.552.647	9 753 578
10	Bursy i internaty - wydatki ogółem (łącznie z zakupami inwestycyjnymi i inwestycjami)	9.552.647	9 762 578
11	% (poz.10/5)	1,6	1,5
12	Wydatki Budżetu Miasta - ogółem	1.605.084.078	1 596 002 576

Opracowanie własne Wydziału Edukacji UMK

Wydatki na prowadzenie szkół ponadgimnazjalnych w roku 2003 były przeszło 10 mln wyższe niż rok wcześniej, ale na poziomie roku 2001. Rok szkolny 2001/02 był w szkołach ponadgimnazjalnych okresem bez klas I ze względu na wprowadzenie w roku 1999 gimnazjum.

IV. Placówki oświatowo-wychowawcze.

1. Definicja sektora.

Zadaniem placówek oświatowo-wychowawczych jest umożliwianie dzieciom i młodzieży rozwijania zainteresowań i uzdolnień oraz korzystania z różnych form wypoczynku i organizacji czasu wolnego poprzez uczestnictwo w stałych lub okresowych formach zajęć, imprezach, wyjazdach, obozach itp.

W skład placówek oświatowo-wychowawczych, działających na terenie Krakowa, wchodzi młodzieżowe domy kultury oraz placówki sportowo-rekreacyjne takie jak: baseny i międzyszkolne ośrodki sportowe.

Uczestnikami zajęć w młodzieżowych domach kultury są dzieci i młodzież w wieku 3-21 lat, natomiast w placówkach sportowo-rekreacyjnych od 6 do 19 lat.

Zakładanie i prowadzenie młodzieżowych domów kultury oraz placówek sportowo-rekreacyjnych należy do zadań własnych gminy miejskiej Kraków.

2. Stan sektora.

1) Dane statystyczne.

W roku szkolnym 2003/04 gmina miejska Kraków prowadziła 11 młodzieżowych domów kultury oraz 7 placówek sportowo-rekreacyjnych (2 baseny, 4 międzyszkolne ośrodki sportowe i Krakowski Szkolny Ośrodek Sportowy).

W stałych formach zajęć udział brało 14 480 uczestników w młodzieżowych domach kultury i 11 666 w placówkach sportowo-rekreacyjnych, w formach okresowych i okazjonalnych odpowiednio 59 694 i 15 378 uczestników.

Największą popularnością cieszą się zajęcia sportowe (brało w nich udział ok. 31% uczestników). Zarówno w młodzieżowych domach kultury, jak i w placówkach sportowo-rekreacyjnych obserwuje się wzrost liczby form i uczestników zajęć stałych w stosunku do roku poprzedniego.

Szczegółowe dane zawiera tabela OW-1.

Tabela OW-1. Liczba form zajęć stałych i okresowych oraz liczba uczestników w placówkach oświatowo – wychowawczych w roku szkolnym 2004/05

Rodzaj zajęć	Młodzieżowe domy kultury				Placówki sportowo-rekreacyjne				Razem liczba uczestników
	Formy stałe		Formy okresowe i okazjonalne		Formy stałe		Formy okresowe i okazjonalne		
	Liczba form	Liczba uczestników	Liczba form	Liczba uczestników	Liczba form	Liczba uczestników	Liczba form	Liczba uczestników	
Artystyczne	515	6 862	265	21 474	0	0	0	0	28 336
Techniczne	31	326	2	35	0	0	0	0	361
Naukowe	148	2 058	196	7 873	0	0	0	0	9 931
Sportowe	173	2 273	28	2 208	837	11 666	44	15 378	31 525
Inne	212	2 961	375	28 104	0	0	0	0	31 065
Razem	1 079	14 480	866	59 694	837	11 666	44	15 378	101 218

Opracowanie własne Wydziału Edukacji sporządzone wg sprawozdania S-16 wg stanu na dzień 10.11.2004 r.

Średnia liczba uczestników w grupie na zajęciach stałych wynosiła ok. 13,4 osób w młodzieżowych domach kultury i ok. 13,9 osób w placówkach sportowo-rekreacyjnych (w poszczególnych typach zajęć średnia ta waha się od 10,5 do 14 uczestników). Natomiast większe zróżnicowanie można zauważyć pomiędzy poszczególnymi typami form okresowych i okazjonalnych, gdzie najwięcej uczestników mają zajęcia sportowe (średnio 78,9 uczestników w młodzieżowych domach kultury i 349,5 w placówkach sportowo-rekreacyjnych), a najmniej zajęcia techniczne (średnio 10,5 osób).

Tabela OW-2. Średnia liczba uczestników zajęć stałych i okresowych.

Rodzaj zajęć	Młodzieżowe domy kultury		Placówki sportowo-rekreacyjne	
	Formy stałe	Formy okresowe	Formy stałe	Formy okresowe
Artystyczne	13,3	81,0	0	0
Techniczne	10,5	17,5	0	0
Naukowe	13,9	40,2	0	0
Sportowe	13,1	78,9	13,9	349,5
Inne	14	74,9	0	0
Wszystkie zajęcia	13,4	68,9	13,9	349,5

Opracowanie własne Wydziału Edukacji sporządzone wg sprawozdania S-16 wg stanu na dzień 10.11.2004 r.

2) Baza.

Młodzieżowe domy kultury mieszczą się w 15 budynkach i 6 lokalach. Własnością miasta jest 11 budynków i 3 lokale. Jeden budynek i 2 lokale mają stan nieuregulowany, a 3 budynki i jeden lokal są własnością prywatną. Ponadto filie MDK z ul. Reymonta 18, zlokalizowane są w Chochołowie (mieści się w 3 budynkach i 5 domkach) oraz w Jaworkach. Placówki rekreacyjno-sportowe i ich filie mają swoje siedziby w 6 budynkach i 2 lokalach. Właścicielem 5 budynków jest miasto, jeden budynek ma stan nieuregulowany, a lokale znajdują się w budynkach należących do gminy. Krakowski Szkolny Ośrodek Sportowy prowadzi również ośrodek poza granicami Krakowa - w Lubogoszczy (4 budynki i 17 domków).

Ogrzewanie elektryczne posiadają 4 budynki, 5 budynków ogrzewanych jest z kotłowni gazowych, jeden z kotłowni węglowej, jeden z kotłowni olejowej, a pozostałe z sieci MPEC.

Na prace remontowe w 2003 r. w młodzieżowych domach kultury wydano z budżetu gminy 261 104 zł, pozostałe środki stanowiły 146 620 zł. W międzyszkolnych ośrodkach sportowych i basenach pływackich oraz w Krakowskim Szkolnym Ośrodku Sportowym wydatkowano z budżetu gminy kwotę 128 064 zł, pozostałe środki, to kwota 243 053 zł.

3) Personel.

W placówkach oświatowo-wychowawczych nauczyciele zatrudnieni są na 401,51 etatach (408,38 w roku ubiegłym) i jest tu największa procentowo, w porównaniu z innymi obszarami edukacji, grupa nauczycieli posiadających jedynie wykształcenie średnie (5,0 %). Liczba nauczycieli dyplomowanych wzrosła w stosunku do roku szkolnego 2003/04 o 3,6 %.

Szczegółowe dane dotyczące kwalifikacji i liczby etatów pedagogicznych przedstawiają tabele OW-3 i OW-4.

Tabela OW-3. Liczba etatów nauczycieli wg stopni awansu zawodowego.

OGÓLEM	STAŻYSTA		KONTRAKTOWY		MIANOWANY		DYPLOMOWANY	
401,51	40,87	10,18%	64,92	16,17%	175,72	43,76%	120,00	29,89%

Opracowanie własne Wydziału Edukacji UMK (sporządzone wg sprawozdania EN-3, stan na 10.09.2004 r.)

Tabela OW-4. Liczba nauczycieli w przeliczeniu na etaty w placówkach oświatowo – wychowawczych z uwzględnieniem poziomu wykształcenia

Wykształcenie	Tryb zatrudnienia	Etaty	%
Stopień naukowy dr lub dr hab., tytuł zawodowy mgr z przygotowaniem zawodowym	Pełnozatrudnieni	266	89,4%
	Niepełnozatrudnieni	92,80	
Tytuł zawodowy mgr bez przyg. pedagogicznego, licencjat (inżynier) z przyg. pedagogicznym.	Pełnozatrudnieni	5	2,8%
	Niepełnozatrudnieni	6,15	
Tyt. zaw. licencjat (inż.) bez p. ped., dyp. kolegium naucz., nauczyc. kolegium jęz. obcych	Pełnozatrudnieni	9	2,8%
	Niepełnozatrudnieni	2,40	
Pozostałe kwalifikacje	Pełnozatrudnieni	13	5,0%
	Niepełnozatrudnieni	7,16	
Razem	Pełnozatrudnieni	293	100
	Niepełnozatrudnieni	108,51	
Razem		401,51	100

Opracowanie własne Wydziału Edukacji UMK sporządzone wg sprawozdania EN-3, stan na 10.09.2004 r.

W roku 2004 w placówkach oświatowo-wychowawczych i sportowych pracownicy administracji i obsługi zatrudnieni byli na 280,04 etatach (287,45 rok ubiegły) (dane według stanu na sierpień 2004 r. na podstawie sprawozdania EN-3).

4) Stopień zaspokojenia potrzeb.

Istniejąca sieć placówek oświatowo-wychowawczych i sportowych w pełni zaspokaja potrzeby środowiska. Liczebność grup w przeważającej części przypadków oscyluje wokół minimalnej ilości uczestników określonej w obowiązujących przepisach.

5) Demografia i prognozy na przyszłość.

Liczba uczestników w placówkach oświatowo-wychowawczych i sportowych nie jest tak bezpośrednio powiązana z demografią, jak w placówkach, gdzie jest realizowany obowiązek szkolny. Największe powiązanie z demografią wykazują baseny, gdzie większość zajęć stanowią lekcje nauki pływania dla klas trzecich. Duży wpływ na liczbę uczestników ma moda na zajęcia dodatkowe, a także poziom usług oferowanych przez te placówki.

6) Finanse.

W roku 2003 wydatki placówek stanowiły ok. 3,68 % wydatków ogółem na oświatę i wychowanie oraz edukacyjną opiekę wychowawczą i były o ok. 91 tys. zł mniejsze niż w roku 2002. Miesięczny wydatek na uczestnika zajęć wyniósł 94,41 zł w roku 2003. Szczegółowe dane zawiera tabela OW-4.

Tabela OW-4. Wydatki placówek oświatowo-wychowawczych oraz dotacje w latach 2002-2003.

Lp.	Rodzaj wydatków	2002 r.	2003 r.
1	Placówki oświatowo-wychowawcze - wydatki bieżące	21 975 533	22 588 873
2	Dotacje dla placówek oświatowo-wychowawczych prowadzonych przez osoby prawne lub fizyczne	232 400	281 700
3	Razem	22 207 933	23 247 710
4	Placówki oświatowo-wychowawcze - wydatki ogółem (łącznie z zakupami inwestycyjnymi i inwestycjami)	23 173 746	23 451 665
5	Wydatki na oświatę, wychowanie i edukacyjną opiekę wychowawczą – ogółem	605 407 111	638 060 379
6	% (poz.4/5)	3,83	3,68
7	Wydatki Budżetu Miasta - ogółem	1 605 084 078	1 596 002 576

Opracowanie własne Wydziału Edukacji UMK na podstawie sprawozdań z wykonania budżetu Miasta

V. Szkoły muzyczne.

1. Definicja sektora.

Zakładanie i prowadzenie szkół artystycznych należy do zadań własnych ministra właściwego do spraw kultury i ochrony dziedzictwa narodowego. Na mocy porozumienia z Ministrem Kultury gmina miejska Kraków jest organem prowadzącym dla czterech szkół muzycznych, w tym: dla jednej sześcioletniej ogólnokształcącej szkoły muzycznej I stopnia, dwóch sześcioletnich szkół muzycznych I stopnia oraz jednej szkoły muzycznej I stopnia funkcjonującej przy Specjalnym Ośrodku Szkolno Wychowawczym dla Dzieci Niewidomych i Słabowidzących.

Ogólnokształcąca szkoła muzyczna I stopnia daje podstawowe wykształcenie muzyczne oraz realizuje podstawę programową kształcenia ogólnego sześcioletniej szkoły podstawowej, określoną rozporządzeniem Ministra Edukacji Narodowej i Sportu. Uczęszczenie do tej szkoły stanowi spełnianie przez uczniów obowiązku szkolnego.

W pozostałych szkołach muzycznych dzieci i młodzież, na co dzień uczęszczające do innych szkół, ma możliwość uzyskania podstawowego wykształcenia muzycznego. Ukończenie szkoły muzycznej I stopnia pozwala na kontynuację dalszego kształcenia w szkole muzycznej II stopnia.

Szkoły muzyczne przyjmują uczniów na podstawie badania uzdolnień. Warunkiem ubiegania się kandydata o przyjęcie do klasy pierwszej sześcioletniej ogólnokształcącej szkoły muzycznej I stopnia jest ukończenie 6 lub 7 lat. Natomiast warunkiem ubiegania się kandydata o przyjęcie do klasy pierwszej sześcioletniej szkoły muzycznej I stopnia jest ukończenie 6 lat i nieprzekroczenie 16 roku życia. Szkoły muzyczne prowadzą dla kandydatów poradnictwo obejmujące w szczególności informację o zasadach przyjęć, warunkach nauki i programie kształcenia.

2. Stan sektora.

1) Dane statystyczne.

W roku szkolnym 2004/2005 w szkołach muzycznych prowadzonych przez miasto zapewniono miejsca 1.313 uczniom, w tym: w ogólnokształcącej szkole muzycznej I stopnia pobierało naukę 449 uczniów, w szkole muzycznej funkcjonującej przy Specjalnym Ośrodku Szkolno Wychowawczym dla Dzieci Niewidomych i Słabowidzących uczyło się 104 uczniów, natomiast w szkołach muzycznych I stopnia łącznie pobierało naukę 760 uczniów. Poniżej przedstawiono analizę dotyczącą liczby uczniów w ostatnich trzech latach szkolnych.

Tabela M-1. Liczba uczniów w szkołach muzycznych w latach szkolnych 2002/03-2004/05.

L.p.	Typ szkoły	Liczba uczniów w roku szkolnym		
		2002/2003	2003/2004	2004/2005
1.	Ogólnokształcąca Szkoła Muzyczna I st. ul. Basztowa 7	423	446	449
2.	Szkoła Muzyczna I st. ul. Pilotów 51	392	398	403
3.	Szkoła Muzyczna I st. ul. Józefińska 10	370	362	357
4.	Szkoła Muzyczna I st. przy SOSW ul. Tyniecka 7	100	98	104
	RAZEM:	1285	1304	1313

Opracowanie własne Wydziału Edukacji UMK

Analizując zainteresowanie uczniów poszczególnymi szkołami należy stwierdzić, że najliczniejszą grupę stanowią uczniowie Ogólnokształcącej Szkoły Muzycznej I stopnia. Najmniej uczniów uczęszcza do szkoły muzycznej I stopnia funkcjonującej przy Specjalnym Ośrodku Szkolno-Wychowawczym dla Dzieci Niewidomych i Słabowidzących, z uwagi na fakt, iż szkoła ta zaspokaja wyłącznie potrzeby uczniów niepełnosprawnych – wychowanków Ośrodka. Liczba uczniów w szkołach muzycznych I stopnia utrzymuje się raczej na stałym poziomie. Od roku szkolnego 2002/2003 wystąpił niewielki wzrost liczby uczniów (o 28 uczniów). Zatem można przyjąć, że w chwili obecnej oferta szkół muzycznych jest wystarczająca i odpowiada zapotrzebowaniu na ten typ kształcenia w Krakowie.

2) Baza.

Samorządowe szkoły muzyczne (Ogólnokształcąca Szkoła Muzyczna I stopnia im. I. J. Paderewskiego, Szkoła Muzyczna I st. nr 1 im. St. Wiechowicza oraz Szkoła Muzyczna I st. im. Br. Rutkowskiego) mają swoje siedziby w 3 budynkach. Właścicielem 2 budynków jest gmina, jeden budynek jest własnością Skarbu Państwa.

Na prace remontowe w szkołach muzycznych wydatkowano w roku 2003 z budżetu gminy 50.220 zł, dodatkowo z innych źródeł szkoły pozyskały 72.805 zł.

3) Personel.

W roku 2004 nauczyciele zatrudnieni byli na 207,99 etatach, o 2,4 etatów więcej niż w roku ubiegłym (stan na 10.09.2004 r.). Najwięcej z nich posiadało stopień nauczyciela mianowanego (133,98 etatów – 64,76 %) i dyplomowanego (37,27 etatów – 17,91 %). Nauczyciele o najwyższych kwalifikacjach stanowią 97,7 % ogółu zatrudnionych, a nauczyciele o najniższych kwalifikacjach stanowią 0,48 %. Liczba nauczycieli dyplomowanych wzrosła w stosunku do roku ubiegłego o 6 %.

Tabela M-2. Liczba nauczycieli w przeliczeniu na etaty pedagogiczne wg stopni awansu zawodowego i poziomu wykształcenia.

Stopień awansu zawodowego		stażysta	kontraktowy	mianowany	dyplomowany	razem
Poziom wykształcenia						
Stopień naukowy dr lub dr hab., tytuł zawodowy mgr z przygotowaniem pedagogicznym	1a	1	16	106	35	158
	2b	2,28	16,26	24,43	2,27	45,24
Tytuł zawodowy mgr bez przygotowania pedagogicznego, tytuł zawodowy licencjata (inż.) z przygotowaniem pedagogicznym	3a	0	0	2	0	2
	4b	0	0	0,55	0	0,55
Tytuł zawodowy licencjata (inż.) bez przygotowania pedagogicznego, dyplom kolegium nauczycielskiego, nauczycielskiego kolegium j. obcych	5a	0	0	1	0	1
	6b	0	0	0	0	0
Pozostałe kwalifikacje	7a	0	0	0	0	0
	8b	0,7	0,5	0	0	1,2
Razem pełnozatrudnieni	a	1	16	109	35	161
Razem niepełnozatrudnieni	b	2,98	16,76	24,98	2,27	46,99
RAZEM		3,98	32,76	133,98	37,27	207,99

Opracowanie własne Wydziału Edukacji UMK (sprawozdanie statystyczne EN-3 z września 2004 r.)

Pracownicy administracji i obsługi zatrudnieni byli na 32,52 etatach (stan na sierpień 2004 r. wg EN-3).

4) Finanse.

Szkoły muzyczne do 2003 roku finansowane były w formie dotacji celowej otrzymywanej z Ministerstwa Kultury za pośrednictwem Centrum Edukacji Artystycznej w Warszawie. Od 2004 roku szkoły muzyczne są finansowane w ramach subwencji oświatowej. Tabela M-3 zawiera dane dotyczące wydatków szkół muzycznych w latach 2002-2003.

Tabela M-3. Wydatki szkół muzycznych w latach 2002-2003.

Lp.	Rodzaj wydatków	2002 r.	2003 r.
1	Szkoły muzyczne – wydatki bieżące	7 120 576	8 255 480
2	w tym: Ogólnokształcąca Szkoła Muzyczna ul. Basztowa 8	2 757 229	3 153 378
3	Szkoły muzyczne – wydatki ogółem (łącznie z zakupami inwestycyjnymi i inwestycjami)	7 120 576	8 255 480
4	Wydatki na oświatę i wychowanie – ogółem	605 407 111	638 060 379
5	% (poz.3/4)	1,18	1,29
6	Wydatki Budżetu Miasta - ogółem	1 605 084 078	1 596 002 576

Opracowanie własne Wydziału Edukacji UMK

Miesięczny wydatek na jednego ucznia w szkołach muzycznych prowadzonych przez miasto wynosił w 2003 r.: w Ogólnokształcącej Szkole Muzycznej I st. im. I. J. Paderewskiego – 610 zł, w pozostałych szkołach - 550 zł.

VI. Kształcenie specjalne i integracyjne.

1. Definicja sektora.

Kształceniem specjalnym obejmuje się dzieci i młodzież w wieku od 3 lat niesłyszącą, słabo słyszącą, niewidomą, słabo widzącą, z niepełnosprawnością ruchową, z upośledzeniem umysłowym w stopniu lekkim, z upośledzeniem umysłowym w stopniu umiarkowanym lub znacznym, z autyzmem, z zaburzeniami sprzężonymi, niedostosowaną lub zagrożoną niedostosowaniem społecznym, z zaburzeniami w zachowaniu, zagrożoną uzależnieniami i z zaburzeniami psychicznymi, która wymaga stosowania specjalnej organizacji nauki i metod pracy.

Kształcenie to może być prowadzone w formie nauki w szkołach ogólnodostępnych, szkołach lub oddziałach integracyjnych, szkołach lub oddziałach specjalnych i specjalnych ośrodkach szkolno-wychowawczych.

Indywidualnym nauczaniem obejmuje się dzieci i młodzież, których stan zdrowia uniemożliwia lub znacznie utrudnia uczęszczanie do szkoły.

Dzieciom upośledzonym umysłowo w stopniu głębokim zapewnia się realizację obowiązku szkolnego poprzez realizację zajęć rewalidacyjno-wychowawczych indywidualnych lub zespołowych (grupy od 2 do 4 osób). Zajęcia te organizowane są w domu ucznia lub w szkołach i w placówkach kształcenia specjalnego.

Orzeczenia o potrzebie kształcenia specjalnego albo indywidualnego nauczania, a także o potrzebie zajęć rewalidacyjno-wychowawczych wydają zespoły orzekające działające w publicznych poradniach psychologiczno-pedagogicznych, w tym w poradniach specjalistycznych. Orzeczenie o potrzebie kształcenia specjalnego określa zalecane formy kształcenia specjalnego, z uwzględnieniem rodzaju niepełnosprawności, w tym stopnia upośledzenia umysłowego.

W przypadku dzieci zakwalifikowanych do kształcenia specjalnego przez poradnię psychologiczno-pedagogiczną, wychowaniem przedszkolnym może być objęte dziecko w wieku powyżej 6 lat, nie dłużej jednak niż do końca roku szkolnego w tym roku kalendarzowym, w którym dziecko kończy 10 lat. Obowiązek szkolny tych dzieci może być odroczony do końca roku szkolnego w tym roku kalendarzowym, w którym dziecko kończy 10 lat.

Uczniom z różnego rodzaju niepełnosprawnościami stwarza się możliwość wydłużenia obowiązku szkolnego do 21 roku życia na poziomie gimnazjum, a na poziomie szkoły ponadgimnazjalnej do 24 lat.

Liczba dzieci w oddziale specjalnym zależy od typu niepełnosprawności i waha się od 2 do 16 uczniów w oddziale. Oddział integracyjny liczy 20 uczniów, w tym 5 z nich to uczniowie niepełnosprawni.

Obowiązkiem gminy jest zapewnienie uczniom niepełnosprawnym, których kształcenie i wychowanie odbywa się na podstawie orzeczenia kwalifikacyjnego, bezpłatnego transportu i opieki w czasie przewozu do najbliższej szkoły podstawowej, gimnazjum lub ośrodka umożliwiającego realizację obowiązku szkolnego i obowiązku nauki dzieciom i młodzieży, a także dzieciom i młodzieży z upośledzeniem umysłowym ze sprzężonymi niepełnosprawnościami albo zwrot kosztów przejazdu ucznia i opiekuna środkami komunikacji publicznej, jeżeli dowożenie zapewniają rodzice.

Zakładanie i prowadzenie publicznych przedszkoli specjalnych, szkół specjalnych i specjalnych ośrodków szkolno-wychowawczych należy do zadań własnych gminy miejskiej Kraków.

Gmina wydaje również zezwolenia na założenie publicznego przedszkola specjalnego lub szkoły specjalnej prowadzonej przez osobę prawną lub fizyczną. Ponadto osoba prawna lub fizyczna może prowadzić niepubliczne przedszkole specjalne lub szkołę specjalną po uzyskaniu wpisu do ewidencji prowadzonej przez gminę.

2. Stan sektora

1) Dane statystyczne.

W roku szkolnym 2004/2005 do 3 przedszkoli, 18 szkół podstawowych, 18 gimnazjów, 20 szkół ponadgimnazjalnych, 1 szkoły policealnej, prowadzonych przez gminę miejską Kraków uczęszczało 3703 dzieci i młodzieży. Szczegółowe dane zawiera tabela KS-1. Placówki te ulokowane są w 12 zespołach szkół specjalnych, 9 specjalnych ośrodkach szkolno-wychowawczych. Jedno przedszkole specjalne jest samodzielne.

Tabela KS-1. Liczba uczniów, oddziałów oraz średnia liczebność oddziałów w przedszkolach i szkołach specjalnych w latach szkolnych 2002/03-2004/05 w Krakowie.

Lp	Wyszczególnienie	Liczba uczniów			Liczba oddziałów			Średnia liczebność oddz.		
		rok szk. 02/03	rok szk. 03/04	rok szk. 04/05	rok szk. 02/03	rok szk. 03/04	rok szk. 04/05	rok szk. 02/03	rok szk. 03/04	rok szk. 04/05
1	2	3	4	5	8	9	10	13	14	15
1.	Przedszkola specjalne	197	222	236	36	39	42	5,47	5,69	5,62
2.	Przedszkola Specjalne dotowane	64	68	79	5	5	7	12,80	13,60	11,29
3.	Razem	261	290	315	41	44	49	6,37	6,59	6,42
4.	Szkoły podstawowe specjalne	1 107	1169	1128	143	113	116	7,74*	5,61*	6,78*
5.	Szkoły podstawowe specjalne dotowane	12	11	10	2	3	1	6,00	3,67	10
6.	Razem	1 119	1180	1138	145	116	117	7,71	10,17	9,72
7.	Gimnazja specjalne	1 194	1128	1039	120	101	91	9,95*	8,12*	8,78*
8.	Gimnazja specjalne dotowane	7	22	28	2	5	7	3,50	7,33	9,33
9.	Razem	1201	1150	1067	122	106	98	9,84	10,85	10,89
10.	Licea ogólnokształcące specjalne	131	103	74	11	13	8	11,91	7,92	9,25
11.	Szkoły zawodowe specjalne	1062	1059	1226	100	109	126	10,62	9,72	9,73
12.	Szkoły zawodowe specjalne dotowane	59	50	38	6	5	7	9,83	10,00	9,72
13.	Razem	1252	1212	1338	117	127	141	10,70	9,54	9,49
14.	RAZEM Samorządowe	3 691	3681	3703	410	375	383	9,00	9,82	9,67
15.	RAZEM Dotowane	142	151	155	15	16	18	9,47	9,44	8,61
16.	OGÓLEM	3 833	3832	3858	425	391	401	9,02	9,8	9,62

*średnią liczebność obliczono z wyłączeniem uczniów w szkołach szpitalnych

Opracowanie własne Wydziału Edukacji UMK

W roku szkolnym 2004/2005 wg stanu na 30.09.2004 r. ogółem liczba uczniów wynosiła 3 858.

Na podstawie danych zawartych w tabeli KS-1 można stwierdzić, że ogólna liczba uczniów w szkołach specjalnych w latach 2002 - 2004 utrzymywała się na poziomie ok. 3 800. W przedszkolach specjalnych wzrosła liczba dzieci towarzyszy wzrost liczby oddziałów. W gimnazjach nastąpił spadek liczby uczniów i oddziałów. Natomiast w szkołach zawodowych nastąpił wzrost liczby uczniów i oddziałów, co jest spowodowane m. in. założeniem od roku szkolnego 2004/2005 5 nowych szkół specjalnych przysposabiających do pracy.

Tabela KS-2 Liczba dzieci w przedszkolach specjalnych urodzonych w latach 2001-98 (w wieku 3-6 lat) wg roku urodzenia (stan na 30 IX 2004r.)

Typ przedszkola	Ogółem ur. w latach 2001-98	Z tego urodzeni w roku 2001	Z tego urodzeni w roku 2000	Z tego urodzeni w roku 1999	Z tego urodzeni w roku 1998	Czas pobytu dzieci do 5 godzin
	Dzieci:	3-letnie	4-letnie	5-letnie	6-letnie	
Przedszkola specjalne samorządowe	115	20	28	46	21	74
Przedszkola specjalne dotowane	70	2	20	28	20	0
Razem	185	22	48	74	41	74

Opracowanie własne Wydziału Edukacji UMK

Z danych w tabeli KS-2 wynika, że liczba dzieci w wieku 3-6 lat w roku szkolnym 2004/05 stanowiła 58,73 % (48,72 % w przedszkolach samorządowych) ogółu dzieci uczęszczających do tych przedszkoli. Oznacza to, że ponad 40 % dzieci uczęszczających do przedszkoli miało więcej niż 6 lat. Wynika to z możliwości odroczenia, dzieciom niepełnosprawnym obowiązku szkolnego aż do 10 roku życia. Porównując z rokiem szkolnym 2001/2002 rośnie liczba dzieci w przedszkolach specjalnych. Jest to w części spowodowane wzrostem liczby dzieci w przedszkolach specjalnych w wieku powyżej 6 lat, a w części napływem dzieci w wieku do lat 6.

Tabela KS-3 Liczba oddziałów integracyjnych i liczba uczniów niepełnosprawnych uczęszczających do tych oddziałów.

L.p.	Rok szkolny	2003/2004		2004/2005	
	Wyszczególnienie	Liczba oddziałów	Liczba uczniów niepełnosprawnych	Liczba oddziałów	Liczba uczniów niepełnosprawnych
1	Szkoły podstawowe	142	694	150	735
2	Gimnazja	78	433	90	456
3	Szkoły zawodowe	11	74	12	52
4	Licea ogólnokształcące	7	57	6	46
5	Przedszkola	22	156	22	184
	RAZEM	260	1414	280	1473

Opracowanie własne Wydziału Edukacji UMK

W roku szkolnym 2004/05 w 294 oddziałach integracyjnych szkół i przedszkoli samorządowych uczyło się 1473 uczniów niepełnosprawnych. Oddziały integracyjne prowadzi 8 przedszkoli, 14 szkół podstawowych, 10 gimnazjów i 6 szkół ponadgimnazjalnych (2 licea ogólnokształcące i 4 szkoły zawodowe).

Tabela KS-04 Liczba uczniów według rodzaju niepełnosprawności w roku szkolnym 2004/2005.(stan przed weryfikacją GUS i MENiS)

L.p.	Wyszczególnienie	W tym : uczniowie													Ogółem niepełnosprawni		
		z uszkodzonym wzrokiem			z uszkodzonym słuchem			upośledzeni umysłowo w stopniu:			niepełnosprawni ruchowo	niepełnosprawni z wadą słyszenia	niepełnosprawni z wadą wzroku	niepełnosprawni z zaburzeniami zachowania		niepełnosprawni z zaburzeniami psychicznymi	niepełnosprawni z chorobami przewlekłymi
		niepełnosprawni z wadą wzroku	niepełnosprawni z wadą słyszenia	niepełnosprawni z wadą wzroku	niepełnosprawni z wadą słyszenia	niepełnosprawni z wadą wzroku	niepełnosprawni z wadą słyszenia	niepełnosprawni z wadą wzroku	niepełnosprawni z wadą słyszenia	niepełnosprawni z wadą wzroku							
1	Szkoły podstawowe samorządowe	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17
1	Szkoły podstawowe samorządowe	2	70	5	82	102	12	1	23	91	182	38	55	325	9	10	133
2	Gimnazja samorządowe	1	32	0	52	43	5	3	9	41	73	36	71	252	4	55	60
3	Szkoły podstawowe samorządowe specjalne*)	39	32	41	41	155	179	130	30	0	133	0	3	3	0	39	19
4	Gimnazja samorządowe specjalne**)	19	67	43	18	218	203	0	7	5	82	11	94	68	13	40	0
5	Szkoły podstawowe dotowane	0	4	0	3	2	0	0	0	0	0	0	3	0	0	1	9
6	Gimnazja dotowane	0	1	0	0	1	0	0	0	0	0	1	0	1	0	0	2
7	Szkoły podstawowe dotowane specjalne	0	0	0	0	0	0	0	0	1	9	0	0	0	0	0	0
8	Gimnazja dotowane specjalne	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	28	0	0	0	0	0
9	Licea ogólnokształcące samorządowe	0	8	28	9	0	0	0	0	33	15	3	5	9	2	10	15
10	Licea ogólnokształcące samorządowe specjalne	2	10	30	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	32	0
11	Licea ogólnokształcące dotowane	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0
12	Szkoły zawodowe samorządowe	0	5	1	9	23	1	0	0	14	14	3	7	27	4	2	11
13	Szkoły zawodowe samorządowe specjalne	53	235	192	25	393	169	0	9	2	147	0	0	0	0	0	1
14	Szkoły zawodowe dotowane specjalne	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	38	0	0	0
15	RAZEM rok szkolny 2004/2005	116	464	340	239	937	569	134	78	187	656	120	238	723	32	189	250

Opracowanie własne Wydziału Edukacji UMK na podstawie sprawozdawczości GUS udośćnionych przez szkoły (wersja przed zatwierdzeniem wyników przez GUS i MENiS)

*) bez 284 uczniów szkół szpitalnych, którzy zgodnie z wytycznymi GUS nie spełniają wymagań niepełnosprawności,

**) bez 151 uczniów szkół szpitalnych, którzy zgodnie z wytycznymi GUS nie spełniają wymagań niepełnosprawności,

W roku szkolnym 2004/2005 we wszystkich typach szkół prowadzonych i dotowanych przez miasto kształciło się 5097 uczniów niepełnosprawnych, w tym 2164 (ok. 41,0 %) w szkołach masowych. Największą liczbę dzieci niepełnosprawnych stanowią dzieci upośledzone umysłowo w stopniu lekkim (937, tj. ok. 17,8 %), z zaburzeniami w zachowaniu (723, tj. ok. 13,7 %) niepełnosprawnością sprzężoną (656, tj. ok. 12,4 %).

W szkołach masowych najwięcej uczniów z orzeczeniami do kształcenia specjalnego to uczniowie z zaburzeniami w zachowaniu, w gimnazjach – 34,2 %, (29,6 % w r. szk. 2003/4), a w szkołach podstawowych – 28,5 % (28,4 % w r. szk. 2003/4). Natomiast w porównaniu do roku poprzedniego w szkołach podstawowych i gimnazjach znacznie spadła liczba uczniów niedostosowanych społecznie (o 66,9 % w szkołach podstawowych i o 25 % w gimnazjach).

2) Baza.

Samorządowe przedszkola i szkoły specjalne mają swoją siedzibę w 20 budynkach i w 10 lokalach. Właścicielem 19 budynków jest gmina miejska Kraków, natomiast lokale mieszczą się w budynkach placówek opiekuńczo-wychowawczych i szpitalnych. Według stanu na wrzesień 2004 wszystkie budynki mają uregulowany stan własnościowy. Jedyne SOSW nr 5 znajduje się w budynku będącym własnością Gminy Wyznaniowej Żydowskiej. Ponadto 2 wyodrębnione internaty (SOSW nr 1, SOSW nr 5) znajdują się w wolnostojących budynkach, które stanowią własność Miasta.

8 budynków (ZSS nr 6, ZSS nr 10, SOSW nr 1, warsztaty SOSW nr 1, SOSW nr 2, SOSW nr 3, SOSW nr 6, SOSW dla Dzieci Niewidomych i Słabowidzących) ogrzewane są z kotłowni gazowych. Wszystkie pozostałe budynki korzystają z usług MPEC-u.

Na prace remontowe wykonane dla specjalnych ośrodków szkolno-wychowawczych i zespołów szkół specjalnych w 2003 roku wydatkowano z budżetu gminy 851 391 zł. Dodatkowo z innych źródeł uzyskano środki w wysokości 117 226 zł, co daje łączną kwotę 968 617 zł.

3) Personel.

W tabeli KS-05 przedstawiono dane dotyczące kwalifikacji nauczycieli zatrudnionych w roku szkolnym 2004/2005 w przeliczeniu na etaty. Jak wynika z poniższego zestawienia kadra pedagogiczna w szkołach i w ośrodkach specjalnych posiada wysokie kwalifikacje. Prawie 93 % nauczycieli posiada najwyższy poziom kwalifikacji, a przeszło 31 % to nauczyciele dyplomowani.

W roku 2003 weszły w życie regulacje prawne zgodnie, z którymi nauczyciele szkół specjalnych muszą posiadać wykształcenie zgodne z nauczaniem przedmiotem oraz dodatkowe kwalifikacje w zakresie pedagogiki specjalnej odpowiedniej do niepełnosprawności uczniów.

Tabela KS-05 Liczba nauczycieli zatrudnionych w przedszkolach i szkołach specjalnych w roku szkolnym 2004/2005 w przeliczeniu na etaty według poziomu kwalifikacji.

Rodzaj kwalifikacji/Typ placówki	Typ zatrudnienia	Przed- szkole specjalne	Szkoły podstawa we specjalne	Gimnazja specjalne	Szkoły ppodst. i pgimn. specjalne	Specjalne ośrodki szkolno- wychowawcze	Razem	%
Stopień naukowy dr lub dr hab., tytuł zawodowy mgr z przygotowaniem zawodowym	Pełnozatrudnieni	43	296	184	218	202	943	93,0%
	Niepełnozatrudnieni	4,05	47,7	68,74	43,72	11,58	175,79	
Tytuł zawodowy mgr bez przyg. Pedagogicznego, licencjat (inżynier) z przyg. Pedagogicznym	Pełnozatrudnieni	1	2	5	12	2	22	2,6%
	Niepełnozatrudnieni	0	1,56	1,87	6,01	0	9,44	
Tytuł zawodowy licencjat (inżynier) bez przyg. ped., dyplom kolegium nauczycielskiego	Pełnozatrudnieni	2	1	0	9	6	18	2,0%
	Niepełnozatrudnieni	0	0,16	0,78	4,62	0,5	6,06	
Pozostałe kwalifikacje	Pełnozatrudnieni	2	1	1	15	2	21	1,7%
	Niepełnozatrudnieni	0	2,73	0,19	4,72	0	7,64	
Razem	Pełnozatrudnieni	48	300	190	254	212	1004	100
Razem	Niepełnozatrudnieni	4,05	52,15	71,58	59,07	12,08	198,93	
RAZEM		52,05	352,15	261,58	313,07	224,08	1202,93	100

Opracowanie własne Wydziału Edukacji UMK (sprawozdanie statystyczne EN-3 z września 2004 r.)

Tabela KS-6. Wykaz etatów pedagogicznych wg stopni awansu zawodowego i typów szkół (placówek).

Typ szkoły (placówki)	OGÓLEM	STAŻYSTA	KONTRAK- TOWY	MIANOWANY	DYPLOMO- WANY
Przedszkole specjalne	52,05	1,67	8,89	32,94	8,55
Szkoły podstawowe specjalne	352,15	22,95	65,51	163,69	100
Gimnazja specjalne	261,58	15,64	35,07	99,39	111,48
Szkoły ponadpodst./ponad- gim. specjalne	313,07	47,23	64,73	109,04	92,07
Specjalne ośrodki szkolno- wychowawcze	224,08	13	41,25	108,33	61,5
RAZEM	1202,93	100,49	215,45	513,39	373,6

Opracowanie własne Wydziału Edukacji UMK (sprawozdanie statystyczne EN-3 z września 2004 r.)

W szkołach i placówkach kształcenia specjalnego zatrudnionych jest najwięcej nauczycieli posiadających stopień awansu zawodowego nauczyciela mianowanego, tj. ok. 42,7 % ogółu nauczycieli zatrudnionych w tego typu szkołach i placówkach.

W szkołach i placówkach kształcenia specjalnego zatrudnieni są także pracownicy administracji i obsługi. W roku szkolnym 2004/2005 we wszystkich szkołach i przedszkolach specjalnych było to 180,27 etatów, natomiast w specjalnych ośrodkach szkolno-wychowawczych - 173,08 etatów.

4) Stopień zaspokojenia potrzeb.

Sieć szkół i placówek kształcenia specjalnego umożliwia wszystkim zainteresowanym rodzicom objęcie ich dzieci edukacją. Do szkół i placówek kształcenia specjalnego przyjmowane są dzieci posiadające orzeczenie o potrzebie kształcenia specjalnego lub o potrzebie zorganizowania zajęć rewalidacyjno-wychowawczych. Zapewnienie dzieciom o specjalnych potrzebach edukacyjnych zajęć rewalidacyjnych i rehabilitacji wymaga odpowiedniego zaplecza lokalowego (sale gimnastyczne, sale do rehabilitacji). Sieć placówek jest wystarczająca.

Dzieci spoza Krakowa mogą przebywać w internatach przy specjalnych ośrodkach szkolno-wychowawczych.

5) Demografia i prognozy na przyszłość.

W roku szkolnym 2004/2005 do przedszkoli specjalnych uczęszczało 2,18% wszystkich dzieci uczęszczających do przedszkoli w Krakowie. Należy przyjąć, że pomimo niżu demograficznego, odsetek dzieci uczęszczających do przedszkoli specjalnych może się zwiększyć, gdyż jak wynika z badań prowadzonych przez poradnię psychologiczno-pedagogiczne zwiększa się liczba dzieci zaburzonych w zachowaniu i z zaburzeniami psychicznymi. Spowoduje to również zwiększenie we wszystkich typach szkół liczby uczniów posiadających orzeczenia o potrzebie kształcenia specjalnego.

6) Finanse

Szkoły specjalne prowadzone przez gminę miejską Kraków są jednostkami budżetowymi otrzymującymi środki finansowe określone corocznie planami finansowymi bezpośrednio z budżetu miasta. Posiadają one również konto środka specjalnego, na którym gromadzą środki finansowe pozyskiwane spoza budżetu miasta.

Tabela KS-7. Wydatki na kształcenie dzieci niepełnosprawnych na tle wydatków ogółem na oświatę i wychowanie, na edukacyjną opiekę wychowawczą oraz całkowitych wydatków budżetu miasta w latach 2002-2003.

Lp.	Rodzaj wydatków	2002	2003
1	Przedszkola, szkoły i specjalne ośrodki szkolno-wychowawcze – wydatki bieżące (bez remontów, kosztów obsługi ZEO i pozostałych wydatków rozliczanych w ZEO)	55 109 518	60 924 475
2	Dotacje dla przedszkoli i szkół prowadzonych przez osoby prawne lub fizyczne	2 032 700	2 422 000
3	Razem	57 142 218	63 346 475
4	Kształcenie dzieci niepełnosprawnych – wydatki ogółem (łącznie z zakupami inwestycyjnymi i inwestycjami)	58 726 656	63 870 380
5	Wydatki na oświatę, wychowanie i edukacyjną opiekę wychowawczą – ogółem	605 407 111	638 060 379
6	% (poz. 4/5)	9,7	10,01
7	Wydatki Budżet Miasta - ogółem	1 605 084 078	1 596 002 576

Opracowanie własne Wydziału Edukacji UMK na podstawie sprawozdań z wykonania budżetu Miasta

W roku 2003 wydatki ogółem na kształcenie dzieci niepełnosprawnych w stosunku do roku 2002 wzrosły o ponad 5 mln zł i stanowiły 10,01 % wszystkich wydatków na oświatę, wychowanie i edukacyjną opiekę wychowawczą.

W 2003 r. za korzystanie przez Specjalny Ośrodek Szkolno - Wychowawczy nr 5 z budynku Gminy Wyznaniowej Żydowskiej został zapłacony czynsz w wysokości 116 517,66 zł.

Średnie miesięczne wydatki bieżące na jednego ucznia w 2003 roku w wybranych typach placówek samorządowych specjalnych wyniosły:

- przedszkola:	1 312,25 zł
- szkoły podstawowe:	1 261,34 zł
- gimnazja:	1 018,43 zł
- licea ogólnokształcące:	826,77 zł
- zasadnicze szkoły zawodowe:	1 019,69 zł
- internaty:	1 136,52 zł

VII. Poradnictwo psychologiczno-pedagogiczne.

1. Definicja sektora.

Publiczne przedszkola, szkoły, poradnie psychologiczno-pedagogiczne, a także inne placówki zajmujące się kształceniem i wychowaniem dzieci i młodzieży organizują i udzielają uczniom, ich rodzicom oraz nauczycielom pomocy psychologiczno-pedagogicznej na zasadach określonych w rozporządzeniu ministra właściwego do spraw edukacji.

Pomoc psychologiczno-pedagogiczna polega w szczególności na:

- 1) diagnozowaniu środowiska ucznia,
- 2) rozpoznawaniu potencjalnych możliwości oraz indywidualnych potrzeb ucznia i umożliwianiu ich zaspokojenia,
- 3) rozpoznawaniu przyczyn trudności w nauce i niepowodzeń szkolnych,
- 4) wspieraniu ucznia z wybitnymi uzdolnieniami,
- 5) organizowaniu różnych form pomocy psychologiczno - pedagogicznej,
- 6) podejmowaniu działań profilaktyczno-wychowawczych wynikających z programu wychowawczego szkoły i wspieraniu nauczycieli w tym zakresie,
- 7) wspieraniu uczniów, metodami aktywnymi, w dokonywaniu wyboru kierunku dalszego kształcenia, zawodu i planowaniu kariery zawodowej oraz udzielaniu informacji w tym zakresie,
- 8) wspieraniu nauczycieli i rodziców w działaniach wyrównujących szanse edukacyjne ucznia,
- 9) udzielaniu nauczycielom pomocy w dostosowaniu wymagań edukacyjnych wynikających z realizowanych przez nich programów nauczania do możliwości psychofizycznych ucznia,
- 10) wspieraniu rodziców i nauczycieli w rozwiązywaniu problemów wychowawczych,
- 11) umożliwianiu rozwijania umiejętności wychowawczych rodziców i nauczycieli,
- 12) podejmowaniu działań mediacyjnych i interwencyjnych w sytuacjach kryzysowych.

W szkołach pomoc psychologiczno-pedagogiczną organizuje dyrektor szkoły. W tym celu w każdej szkole zatrudnia się pedagoga lub psychologa szkolnego. Formami pomocy psychologiczno-pedagogicznej organizowanej w szkole lub innej placówce są zajęcia dydaktyczno-wyrównawcze, zajęcia specjalistyczne (korekcyjno-kompensacyjne, logopedyczne, socjoterapeutyczne) oraz inne zajęcia o charakterze terapeutycznym, klasy wyrównawcze, klasy terapeutyczne, zajęcia psychoedukacyjne dla uczniów, zajęcia psychoedukacyjne dla rodziców, porady dla uczniów, porady, konsultacje i warsztaty dla rodziców i nauczycieli.

Korzystanie z pomocy psychologiczno-pedagogicznej jest dobrowolne i nieodpłatne.

Zakładanie i prowadzenie publicznych poradni psychologiczno-pedagogicznych należy do zadań własnych gminy miejskiej Kraków.

Osoba prawna lub fizyczna może prowadzić niepubliczną poradnię psychologiczno-pedagogiczną po uzyskaniu wpisu do ewidencji prowadzonej przez gminę.

2. Stan sektora.

Poradnie psychologiczno-pedagogiczne oraz inne publiczne poradnie specjalistyczne, udzielają dzieciom i młodzieży, rodzicom i nauczycielom pomocy psychologiczno-pedagogicznej, w tym logopedycznej oraz pomocy w wyborze kierunku kształcenia i zawodu. Do zadań poradni należy w szczególności:

- 1) wspomaganie wszechstronnego rozwoju dzieci i młodzieży, efektywności uczenia się, nabywania i rozwijania umiejętności negocjacyjnego rozwiązywania konfliktów i problemów oraz innych umiejętności z zakresu komunikacji społecznej,
- 2) profilaktyka uzależnień i innych problemów dzieci i młodzieży oraz udzielanie pomocy psychologiczno-pedagogicznej uczniom z grup ryzyka,
- 3) terapia zaburzeń rozwojowych i zachowań dysfunkcyjnych,
- 4) wspomaganie wychowawczej funkcji rodziny,
- 5) pomoc uczniom w dokonywaniu wyboru kierunku kształcenia, zawodu i planowaniu kariery zawodowej,
- 6) pomoc rodzicom i nauczycielom w diagnozowaniu i rozwijaniu potencjalnych możliwości oraz mocnych stron uczniów.

Poradnie swoje zadania realizują poprzez:

- diagnozę,
- konsultacje,
- wydawanie opinii,
- organizację pracy zespołów orzekających i wydawanie orzeczeń o potrzebie kształcenia specjalnego, nauczania indywidualnego i zajęć rewalidacyjno-wychowawczych,
- terapię,
- psychoedukację,
- rehabilitację,
- doradztwo,
- mediacje,
- interwencje w środowisku ucznia,
- działalność profilaktyczną,
- działalność informacyjną.

Poradnia wydaje opinie w sprawach:

- 1) wcześniejszego przyjęcia dziecka do szkoły podstawowej lub odroczenia spełniania obowiązku szkolnego,
- 2) pozostawienia ucznia klasy I-III szkoły podstawowej na drugi rok w tej samej klasie,
- 3) objęcia ucznia nauką w klasie terapeutycznej,
- 4) dostosowania wymagań i warunków edukacyjnych w stosunku do ucznia, u którego stwierdzono specyficzne trudności w uczeniu się,
- 5) zwolnienia ucznia z wadą słuchu z nauki drugiego języka obcego,
- 6) udzielenia zezwolenia na indywidualny program lub tok nauki,
- 7) przyjęcia ucznia gimnazjum do oddziału przysposabiającego do pracy,
- 8) wczesnego wspomaganie rozwoju dziecka.

Poradnie specjalistyczne prowadzą działalność ukierunkowaną na specyficzny, jednorodny charakter problemów, z uwzględnieniem potrzeb środowiska. Działalność poradni specjalistycznych może być w szczególności ukierunkowana na:

- 1) wspomaganie wychowawczej funkcji rodziny,

- 2) wczesną interwencję i wspomaganie rozwoju dziecka od 0 do 6 roku życia,
- 3) udzielanie pomocy dzieciom i młodzieży niepełnosprawnej lub z dysfunkcjami rozwojowymi oraz ich rodzicom,
- 4) udzielanie pomocy młodzieży w rozwiązywaniu problemów okresu dojrzewania,
- 5) udzielanie pomocy uczniom w dokonywaniu wyboru kierunku kształcenia, zawodu i planowaniu kariery zawodowej,
- 6) udzielanie pomocy dzieciom i młodzieży z wybitnymi uzdolnieniami,
- 7) profilaktykę problemową, w tym profilaktykę uzależnień dzieci i młodzieży.

Poradnie wydają orzeczenia i opinie dla uczniów szkół położonych na ich terenie działania oraz dla dzieci nie uczęszczających do szkoły według miejsca zamieszkania. Teren działania poradni określa Rada Miasta Krakowa. Orzeczenia do kształcenia specjalnego lub nauczania indywidualnego dla dzieci niewidomych i słabowidzących, niesłyszących i słobosłyszących oraz dzieci autystycznych wydaje Ośrodek Wczesnej Pomocy Psychologicznej.

Korzystanie z pomocy udzielanej przez poradnie jest dobrowolne i nieodpłatne. Poradnia udziela pomocy uczniom, ich rodzicom i nauczycielom szkół i placówek mających siedziby w rejonie działania poradni. Poradnie wydają opinie i orzeczenia na wniosek rodziców ucznia (dziecka) lub na wniosek ucznia pełnoletniego.

1) Dane statystyczne.

Gmina miejska Kraków prowadzi 8 poradni psychologiczno-pedagogicznych, w tym 4 poradnie rejonowe i 4 poradnie specjalistyczne. Ponadto funkcjonują dwie poradnie niepubliczne.

W roku szkolnym 2003/04 poradnie przyjęły przeszło 51 tys. dzieci i młodzieży, udzieliły 30 788 różnego rodzaju porad, wydały: 3 249 orzeczenia kwalifikacyjne o potrzebie kształcenia specjalnego (najwięcej z powodu zaburzeń zachowania, zagrożenia niedostosowaniem społecznym i uzależnieniami – 527), 1 177 orzeczeń o potrzebie indywidualnego nauczania oraz 7 296 opinii w różnych sprawach.

Tabele P-1a i P-1b zawierają statystyczną informację o pracy poradni psychologiczno-pedagogicznych w latach szkolnych 2002/03 i 2003/04

Tabela P-1a. Dane statystyczne dotyczące działalności samorządowych poradni psychologiczno-pedagogicznych w latach 2002-2004.

Placówka	Ośrodek Wczesnej Pomocy Psychologicznej		Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna Nr 4		Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna Nr 1		Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna Nr 2		Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna dla dzieci dyslektycznych		Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna Nr 3		Krakowski Ośrodek Terapii		Samorządowy Ośrodek Psychologiczno-Pedagogiczny		RAZEM	
	02/03	03/04	02/03	03/04	02/03	03/04	02/03	03/04	02/03	03/04	02/03	03/04	02/03	03/04	02/03	03/04		
Adres	Półkole		os. Szkolne		ul. Chmielowskiego		ul. Siewna		ul. Św. Gertrudy		ul. Konfederacka		ul. Miodowa		ul. Mazowiecka			
rok szkolny	02/03	03/04	02/03	03/04	02/03	03/04	02/03	03/04	02/03	03/04	02/03	03/04	02/03	03/04	02/03	03/04	02/03	03/04
Liczba przyjętych dzieci	1079	1143	13343	12952	6750	6603	11998	11725	5602	5602	7158	7158	542	772	4695	5774	47309	51729
RAZEM porady	871	888	4270	4644	5023	5201	5184	5808	2849	2880	4550	4550	137	276	5100	6541	26556	30788
W tym:																		
psychologicznych	370	375	3316	3101	3111	2858	3246	3897	1702	1901	3258	3258	40	28	1848	2082	15522	17500
pedagogicznych	194	198	335	788	1461	1812	741	1005	915	852	984	984	0	0	1135	1330	5686	6969
Logopedycznych	145	145	551	683	217	216	1197	906	215	127	267	267	0	0	2117	3119	4743	5463
Lekarskich	162	170	68	72	234	315	0	0	17	0	41	41	97	248	0	10	605	856
RAZEM	639	907	314	450	99	139	211	170	362	62	322	322	6	0	8	22	3291	3249
orzeczenia o potrzebie kształcenia specjalnego:																		
w tym:																		
z uszkodzonym słuchem	218	326	6	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	224	326
z uszkodzonym wzrokiem	205	302	8	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0	214	302
z niepełnosprawnością ruchową	23	40	13	19	10	8	14	7	2	0	8	8	0	0	3	3	80	85
z przewlekłą chorobą	0	0	39	0	14	0	10	0	37	0	0	0	5	0	0	4	105	4
z upośledzeniem umysłowym w stopniu lekkim	46	26	48	157	18	32	67	39	21	0	59	59	0	0	0	2	248	315
w stopniu umiarkowanym i znacznym	24	54	15	5	7	28	42	12	0	0	25	25	0	0	2	4	120	128
w stopniu głębokim	24	20	1	8	1	4	3	2	0	0	4	4	0	0	0	0	74	38
z autyzmem	51	93	1	0	0	0	1	0	1	0	0	0	0	0	0	0	54	93
z niepełnosprawnością niesprężymi	48	39	26	8	10	6	17	5	275	41	76	76	0	0	3	9	402	184
z zaburzeniami zachowania, zagrożonych niedostosowaniem społecznym i uzależnieniami	0	7	157	231	39	49	57	93	19	21	126	126	1	0	0	0	345	527
niedostosowanych społecznie	0	0	0	22	0	12	0	12	7	0	24	24	0	0	0	0	10	70
Orzeczenie o potrzebie indywidualnego nauczania	111	104	390	292	299	257	158	165	119	54	292	292	5	12	0	1	1415	1177

Opracowanie własne Wydziału Edukacji UMK (na podstawie sprawozdania statystycznego EN-5)

Tabela P-1b. Dane statystyczne dotyczące działalności poradni psychologiczno-pedagogicznych w latach 2002-2004.

Placówka	Ośrodek Wczesnej Pomocy Psychologicznej		Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna Nr 4		Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna Nr 1		Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna Nr 2		Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna dla dzieci dyslektycznych		Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna Nr 3		Krakowski Ośrodek Terapii		Samorządowy Ośrodek Psychologiczno-Pedagogiczny		RAZEM	
	02/03	03/04	02/03	03/04	02/03	03/04	02/03	03/04	02/03	03/04	02/03	03/04	02/03	03/04	02/03	03/04	02/03	03/04
rok szkolny	193	225	2085	1094	1526	1925	1142	2066	921	791	847	1028	33	38	154	129	6901	7296
RAZEM opinie w sprawie: w tym:																		
wczesnego wspomagania rozwoju dzieci	21	28	23	11	11	53	6	10	11	3	0	0	0	0	2	0	74	105
przypieszenia obowiązku szkolnego	2	1	26	11	24	17	15	25	9	1	13	17	0	0	34	51	123	123
odroczenia obowiązku szkolnego	12	16	20	23	11	19	4	6	4	3	6	21	0	0	118	78	175	166
pozostawienia ucznia I III na drugi rok	0	0	18	21	9	21	13	5	3	0	2	4	0	0	0	0	45	51
zwoln. z nauki drugiego języka obcego	22	25	19	6	17	22	3	0	3	1	4	2	0	0	0	0	68	56
kwalifikowania do klas terapeutycznych	2	3	0	8	0	33	0	0	65	8	0	0	0	0	0	0	67	52
dostosowania do wymagań edukacyjnych	74	86	287	346	492	257	91	57	317	301	379	497	8	25	0	0	1648	1569
dysfunkcji sprawdzianu i egzaminu gimn.	59	60	1242	511	845	1062	874	1450	432	312	365	317	5	13	0	0	3822	3 725
dysfunkcji egzaminu maturalnego	1	4	349	86	100	393	121	506	66	161	67	151	0	0	0	0	704	1301
zezwolenie na Indywid. program nauki	0	1	5	13	17	24	5	7	6	1	4	3	0	0	0	0	37	49
przyjęcie do gimnazjum (klasy przysposabiające do zawodu)	0	1	4	0	0	9	5	0	0	0	7	6	0	0	0	0	16	16
ograniczonych możliwości wyboru kierunków kształcenia	0	0	92	58	0	15	5	0	5	0	0	10	20	0	0	0	122	83
RAZEM formy pomocy bezpośredniej	441	442	8423	6604	1722	1827	5274	4575	2602	2723	5680	6556	366	474	1937	2277	26445	25478
w tym:																		
zajęcia korekcyjne - kompensacyjne	93	94	226	164	131	67	1120	936	1811	1289	219	170	32	1130	1030	4730	3782	
terapia logopedyczna	145	145	529	440	162	190	1658	1875	347	671	302	232	0	804	1190	3947	4743	
socjoterapia	0	0	0	0	0	0	0	0	0	369	0	0	0	0	0	0	0	369
zajęcia z uczniami zdolnymi	0	0	13	15	0	0	0	0	0	0	0	0	1	3	11	16	27	
terapia dla zagrożonych uzależnieniem	0	0	2	0	0	27	155	84	9	0	0	0	0	0	0	166	111	
zajęcia aktywujące wybór zawodu	0	0	3845	2510	1001	1276	1143	1350	0	0	3515	4358	0	0	0	9504	9494	
ćwiczenia rehabilitacyjne	86	84	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	86	84	
inne formy pomocy indywidualnej	23	20	343	490	154	245	215	240	292	394	435	655	355	441	0	1817	2485	
inne formy pomocy grupowej	94	99	3465	2985	274	22	983	90	143	0	1209	1141	11	0	46	6179	4383	

Opracowanie własne Wydziału Edukacji UMK (na podstawie sprawozdania statystycznego EN-5)

2) Baza.

Poradnie psychologiczno-pedagogiczne mają swoje siedziby w 4 budynkach i w 5 lokalach. Własnością gminy są dwa budynki, a następne dwa budynki są własnością prywatną. Cztery lokale usytuowane są w budynkach należących do gminy, a jeden w budynku o niustalonym stanie własnościowym.

Na remonty budynków wydatkowano z budżetu gminy w roku 2003 kwotę 14 986 zł, a z innych środków 158 zł.

3) Personel.

W poradniach zatrudnieni są pracownicy pedagogiczni na 206,75 etatach. Najwięcej z nich to nauczyciele mianowani (78,87 etatów) i dyplomowani (105 etatów). Liczbę etatów w zależności od poziomu wykształcenia i stopni awansu zawodowego pokazuje tabela P-2.

Tabela P-2. Liczba nauczycieli zatrudnionych w poradniach psychologiczno-pedagogicznych w roku szkolnym 2003/2004 w przeliczeniu na etaty według poziomu kwalifikacji stopni awansu zawodowego.

L.p.	Stopień awansu zawodowego		STAŻY-STA	KONTRAKT-OWY	MIANO-WANY	DYPLOMO-WANY	OGÓLEM	%
	Poziom wykształcenia							
1a	Stopień naukowy doktora lub tytuł zawodowy mgr z przygotowaniem pedagogicznym	1a	7	12	76	103	198	99,8%
2b		2b	0,5	2,88	2,87	2	8,25	
3a	Tytuł zawodowy mgr bez przygotowania pedagogicznego, tytuł zawodowy licencjata z przygotowaniem pedagogicznym	3a	0	0	0	0	0	0,24%
4b		4b	0	0,5	0	0	0,5	
5a	Tytuł zawodowy licencjata bez przygot. pedagog., kolegium nauczycielskie	5a	0	0	0	0	0	0
6b		6b	0	0	0	0	0	
7a	Pozostałe kwalifikacje	7a	0	0	0	0	0	0
8b		8b	0	0	0	0	0	
a	Razem pełnozatrudnieni	a	7	12	76	103	198	100
b	Razem niepełnozatrudnieni	b	0,5	3,38	2,87	2	8,75	
RAZEM			7,5	15,38	78,87	105	206,75	100

Opracowanie własne Wydziału Edukacji UMK na podstawie sprawozdania EN-3 z 2004 r.

W poradniach psychologiczno-pedagogicznych zatrudnienia są także pracownicy administracji i obsługi na 35,50 etatów (sierpień 2004 r.).

4) Personel.

Poradnie psychologiczno-pedagogiczne prowadzone przez gminę miejską Kraków są jednostkami budżetowymi otrzymującymi środki finansowe określone corocznie planami finansowymi bezpośrednio z budżetu gminy. Posiadają one również konto środka specjalnego, na którym gromadzą środki finansowe pozyskiwane spoza budżetu miasta.

W roku 2003 placówki zlokalizowane w budynkach prywatnych lub gminnych administrowanych przez osoby prawne zapłaciły 57 423,01 zł czynszu.

Tabela P-3 przedstawia środki wydatkowane na prowadzenie poradni w latach 2002-2003.

Tabela P-3. Wydatki na prowadzenie poradni psychologiczno-pedagogicznych w latach 2002-2003.

Lp.	Rodzaj wydatków	2002 r.	2003 r.
1.	Opieka Psychologiczna - wydatki bieżące	7 455 249	8 319 846
2.	Opieka Psychologiczna - wydatki ogółem (łącznie z zakupami inwestycyjnymi i inwestycjami)	7 471 226	8 319 846
3.	Wydatki na oświatę, wychowanie i edukacyjną opiekę wychowawczą – ogółem	605 407 111	638 060 379
4.	% (poz. 2/3)	1,23	1,3
5.	Wydatki Budżetu Miasta - ogółem	1 605 084 078	1 596 002 576

Opracowanie własne Wydziału Edukacji UMK na podstawie wykonania budżetu.

Wydatki na prowadzenie poradni w 2003 roku stanowiły 1,3 % wszystkich wydatków na edukację.

VIII. Obsługa finansowo-księgową szkół i placówek.

1. Definicja sektora.

Zespoły ekonomiki oświaty w Krakowie, zwane dalej ZEO, są jednostkami budżetowymi w rozumieniu przepisów ustawy o finansach publicznych, prowadzącymi obsługę finansowo-księgową oraz administracyjno-gospodarczą jednostek budżetowych (szkół podstawowych, gimnazjów, szkół ponadgimnazjalnych, samorządowego ośrodka psychologiczno – pedagogicznego), środków specjalnych tychże jednostek, zakładów budżetowych (przedszkoli i ośrodka kolonijnego w Gołkowicach) oraz innych form organizacyjnych przewidzianych przepisami prawa.

Nadzór merytoryczny nad pracą Zespołów sprawuje Wydział Edukacji Urzędu Miasta Krakowa.

Do podstawowych zadań ZEO należy prowadzenie spraw obsługiwanych szkół i placówek związanych z:

1. Obsługą księgową i sprawozdawczością finansową.
2. Planowaniem oraz sprawozdawczością ekonomiczną i statystyczną.
3. Naliczaniem wynagrodzeń i prowadzeniem ewidencji i sprawozdawczości z zakresu zatrudnienia i funduszu płac.
4. Kadrami i udzielaniem porad z zakresu prawa pracy i Karty Nauczyciela.

5. Organizacyjno-prawnych.
6. Realizacją zadań priorytetowych i powierzonych dzielnic Krakowa.
7. Zamówieniami publicznymi – organizowaniem przetargów.
8. Remontami i inwestycjami, usuwaniem awarii, przeglądami technicznymi obiektów oświatowych.
9. Bezpieczeństwem i higieną pracy, ochroną przeciwpożarową i obroną cywilną.
10. Organizacją inwentaryzacji ciągłej.
11. Kontrolą wewnętrzną i audytem wewnętrznym.
12. Obsługą kasy zapomogowo-pożyczkowej.
13. Obsługą finansowo-księgową działalności socjalnej, w tym byłych nauczycieli emerytów i rencistów gminy.
14. Innymi zleconymi przez gminę, m.in. organizacja, finansowanie i sprawozdawczość zadań scentralizowanych.

2. Stan sektora.

1) Dane statystyczne.

Według stanu na 1 września 2004 roku ZEO prowadzi obsługę finansowo-księgową oraz administracyjno-gospodarczą 86 szkół podstawowych, 32 gimnazjów, 7 zespołów szkół ogólnokształcących (w tym 14 różnych typów szkół), 2 zespołów szkół ogólnokształcących sportowych (w tym 4 szkoły), 7 szkół ogólnokształcących integracyjnych (w tym 14 szkół), 2 licea ogólnokształcące, 10 zespołów szkół specjalnych (w tym 26 różnych typów szkół), 1 ośrodka psychologiczno – pedagogicznego dla dzieci przedszkolnych, 20 żłobków, 113 przedszkoli, 1 ośrodka wczasowo - kolonijnego.

W ZEO zatrudnionych jest 291,25 etatów, w tym 252,33 pracowników administracji obsługujących 261 szkół i placówek – jednostek organizacyjnych; na jedną placówkę – jednostkę organizacyjną przypada średnio 0,9 etatu pracownika ZEO bezpośrednio związanego z jej obsługą.

Tabela ZEO-1. Liczba etatów w zespołach ekonomiki oświaty oraz liczba obsługiwanych jednostek organizacyjnych w roku szkolnym.

Lp.	Zespoły ekonomiki oświaty	Liczba etatów do obsługi szkół i placówek	Liczba obsługiwanych szkół i placówek	Liczba etatów na jedną szkołę lub placówkę
1	Zachód	84,05	99	0,85
2	Południe	86,50	84	1,03
3	Wschód	81,78	78	1,05
4	Razem	252,33	261	0,96

Opracowanie własne Wydziału Edukacji UMK (stan na 1 września 2004r.)

Dla porównania na każdą z 96 jednostek organizacyjnych „samobilansujących”, które nie są obsługiwane przez ZEO przypada średnio 2 etaty pracowników służb finansowo – księgowych – zakres działania tychże służb nie obejmuje zadań remontowych i inwestycji (do realizacji tych zadań zatrudniani są na umowę zlecenia inspektorzy nadzoru).

Średnia liczba etatów, o których mowa wyżej wynika z aktualnie obowiązujących przepisów (pracownik przygotowujący listę płac nie może jednocześnie jej zatwierdzać, a kasjer nie może zatwierdzać wypłaty, czy też rozliczenia zaliczki na zakupy).

Gdyby przyjąć, że każda z jednostek organizacyjnych aktualnie obsługiwanych przez ZEO została „samobilansująca” to budżet oświaty należałoby zwiększyć o około 7,8 mln złotych (utworzenie dodatkowo 310 etatów przy średnim miesięcznym wynagrodzeniu pracownika wraz z pochodnymi wynoszącym ok. 2,1 tys. zł).

Tabela ZEO-2. Kwoty wydatków na zadania oświatowe przypadających w 2003 roku na jednego pracownika (służb finansowo – księgowych, administracyjno – gospodarczych) ZEO lub jednostki „samobilansującej”.

L.p.	Wyszczególnienie	w tys. złotych		
		Kwota realizowanych - obsługiwanych wydatków w 2003 roku	Liczba pracowników służb finansowo – księgowych	Kwota w skali roku przypadająca na 1 zatrudnionego
1	ZEO – Zachód	127 934	84,05	1 522
2	ZEO – Południe	122 752	86,50	1 419
3	ZEO – Wschód	117 854	81,78	1 441
4	<i>Razem – średnie w ZEO</i>	<i>368 540</i>	<i>252,33</i>	<i>1461</i>
5	Jednostki samobilansujące	227 390	192,00	1 184

Opracowanie własne Wydziału Edukacji UMK

2) Baza.

ZEO prowadzą swoją działalność w budynkach, które stanowią własność gminy. Siedzibą Zespołu Ekonomiki Oświaty:

Kraków - Zachód – obejmujące swoją działalnością dzielnice od I do VII jest budynek przy ul. Ułanów 9,

Kraków – Południe – obejmujące swoją działalnością dzielnice od VIII do XIII jest budynek przy ul. Sokolskiej 13,

Kraków – Wschód – obejmujące swoją działalnością dzielnice od XIV do XVIII jest budynek przy ul. Fatimskiej 8.

3) Finanse.

ZEO otrzymują środki finansowe z budżetu Miasta na ich utrzymanie i realizację zadań statutowych.

Tabela ZEO-3. Wydatki na utrzymanie ZEO i realizację ich zadań statutowych w latach 2002 i 2003

L.p.	Zadania zespołów ekonomiki oświaty	<i>w tys. złotych</i>							
		2002 rok – Kwota ogółem	ZEO Zachód	ZEO Południe	ZEO Wschód	2003 rok – Kwota ogółem	ZEO Zachód	ZEO Południe	ZEO Wschód
1.	Prowadzenie przedszkoli	69 281	27 096	20 960	21 225	72 430	28 200	21 209	23 021
2.	Prowadzenie szkół podstawowych	160 426	58 142	54 667	47 617	169 443	59 535	58 826	51 082
3.	Prowadzenie gimnazjów	70 478	25 051	23 428	21 999	78 637	28 493	26 809	23 335
4.	Prowadzenie szkół ponadgimnazjalnych	7 406	2 579	1 851	2 976	7 706	2 771	1 871	3 064
5.	Prowadzenie ZEO	10 793	3 847	3 468	3 478	10 805	3 793	3 456	3 556
6.	Prowadzenie ośrodka psychologiczno – pedagogicznego	651	-	651	-	720	-	720	-
7.	Zadania uznane przez dzielnicę za priorytetowe	2 776	1 218	808	750	2 996	1 225	1 007	764
8.	Zadania inwestycyjne	14 548	2 607	378	11 563	7 663	111	389	7 163
9.	Obsługa innych zadań związanych z oświatą, wychowaniem i opieką	11 792	1 804	6 533	3 455	10 746	1 342	5 844	3 560
10.	Kompetencje decyzyjne dzielnic, remonty placówek oświatowych i opiekuńczo – wychowawczych	5 589	1 981	1 859	1 749	5 563	1 984	1 855	1 724
11.	Remonty	891	243	442	206	707	51	372	284
12.	Realizacja zadań powierzonych w zakresie bezpieczeństwa	119	108	11	-	23	5	16	2
13.	Prowadzenie Ośrodka Wczasowo – Kolonijnego	70	-	-	70	-	-	-	-
14.	Realizacja Gminnego programu profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych	1 377	495	452	430	1 049	411	360	278
15.	Wybory do Rady Miasta Krakowa, Prezydenta Miasta, Sejmiku Województwa Małopolskiego	94	34	33	27	-	-	-	-
16.	Lokalne wydarzenia kulturalne – kompetencje decyzyjne dzielnic	-	-	-	-	52	13	18	21
17	Razem	356 291	125 205	115 541	115 545	368 540	127 934	122 752	117 854

Opracowanie własne Wydziału Edukacji UMK